

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams - 1 year \$5.00
pusei metų - 6 months .. \$2.50

KELEIVIS

636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1965

Address:

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 25

SO. BOSTON, MASS., 1969 LIETUVIŲ ŠVIETIMO IR ŠEIMOS METŲ BIRŽELIO - JUNE 18

65 - TIEJI METAI

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atakiro numerio kaina 12 centų

Prancūzijos vairą paėmė Georges Pompidou

Už jį balsavo 10.8 milijonų balsuotojų, bet ne visų balsuotojų dauguma. Iš naujo prezidento daug ko naujo tikimasi, bet nėra garantijos, kad tos viltys įsikūnys.

Praeitą sekmadienį vykusieji Prancūzijos prezidento rinkimai buvo viso pasaulio dėmesio centre. Nors Prancūzija šiandien ir nėra tokia ekonominė ir karinė pajėga, kaip JAV ar Sovietų Sąjunga, bet vistiek ji yra viena iš "keturių didžiųjų", vaidinusi svarbų vaidmenį ir Antrojo pasaulinio karo įvykiuose ir po jo net ligi dabar. Prancūzija yra svarbi Europos saugumui, reikšminga Europos ekonominei gerovei, jos žodis nemažai sveria žydų-arabų konflikte ir net Vietnamo taikos ir karo sprendimuose, nes ir Vietnamo nepabaigiamos taikos derybos vyksta jos sostinėje Paryžiuje. Tačiau ir didiesiems ir mažesniems šiandien yra svarbu, kas gi bus Prancūzijos prezidentas, pagal konstituciją turis daug galinčių nulemti valdžios dalį.

Ir štai praeitą sekmadienį paaiškėjo, kad ateityje Prancūzijai vadovaus Georges Pompidou, šešerius metus buvęs de Gaulle vyriausybės ministras pirmininkas, tik pastaraisiais laikais to posto netekęs.

Pompidou sekmadienio balsavimuose gavo 57.7% balsų. Už jį balsavo 10.8 milijonai balsuotojų, o už jo varžovą, dabar einantį prezidento pareigas, Alain Poper — tik 7.8 mil. gyventojų. Bet 30% komunistų ar jų šalininkų nuo balsavimo susilaikė, tai Pompidou dar neremia absoliutinę visų balsuotojų daugumą, ir tik ateitis parodys, kiek jam pavyks įsigyti visų pasitikėjimo.

Kokių politinių permainų galima tikėtis iš šio naujo Prancūzijos prezidento?

Nors jis yra de Gaulle partijos žmogus, bet manoma, kad po inauguracijos jis sudarys platesnio pagrindo vyriausybę nuo gollistų iki socialistų, apimdamas ir viduriniąsias partijas.

Tikimasi, kad šio JAV ir Prancūzijos santykių turėtų pagerėti, nes Pompidou nesą toks užsispyręs ir didybės apstėtas, kaip buvo prez. de Gaulle.

Anglai turi viltį, kad Pompidou taip griežtai nesi priešinasi Anglijos įsijungimui į Bendrąją Europos rinką, ir dėl to pagyvės visos

Europos ekonominis gyvenimas.

Dar laukiama, kad naujasis Prancūzijos prezidentas gal nebūsim toks šaltas ir Atlanto sąjungos (Nato) atžvilgiu, be to, — lankstesnis Izraelio ir arabų taikinimo veikloje, nepalaikysias vien tik arabų pusės, o gal geriau suprasias JAV interesus ir Vietnamo konflikte.

Žinoma, tai yra daugiau ar mažiau pagrįsti spėjimai, kaip yra spėjiojama naujagimio ateitis.

Tenka tik pažymėti, kad Pompidou yra laikomas "geros ir šviesios galvos" intelektualu, mėgsta poeziją, būdavo dažnas svečias aktoriu ir literatų tarpe. Bet svarbiausia, — esąs geležinės valios ir logikos politikas.

Iš Vietnamo išves dar daugiau karių

Kaikurie Washingtono informacijų šaltiniai skelbia, kad prez. Nixonas yra pasiryžęs daug daugiau JAV karių grąžinti iš Vietnamo, negu tie jau paskelbtieji 25.000. Esą iki metų galo busi atšaukta net 150,000 be jų, kurie jau dabar grąžinami.

Korespondentai skelbia, kad, esą, jau pasikeitusi ir JAV pažiūra į Vietnamo reikšmę JAV saugumui. Girdi, net jei ir komunistai ten įsigalėtų, tai dar "nebūtų labai grėsminga situacija". Atrodo, kad rengiamasi daryti dar didesnių nuolaidų, nes taikos derybos visai užsalo.

Kurie daliniai grįš iš Vietnamo?

Tas klausimas labai domina visus Vietnamo esančius JAV karius. Dabar skelbiama, kad iš ten grįš 9-tas maršing pulkas, kuris pirmą kartą išvyko į Vietnamo karą, o taip pat ir 10-tas pėstininkų divizijos pirmoji ir antroji brigada. Būs grąžinami ir tie laivyno daliniai, kurie ilgesnį laiką kovoja Mecong Delta srityje, plaukiodami šarvuotais laiveliais upėmis ir pelkių rajonais.

Juos visus pakeis vietnamiečiai, kurie, sakoma, jau yra pakankamai apmokyti.

Kairėje suspenduota mokytoja Eleanor Sobel, kuri mokinė Sheilai McNabb, 12 m. amž., laikinai Vietname žuvusio savo brolio atvaizdą ir rašomąjį darbą, pastatė blogą pažymį dėl to, kad ši savo rašte pažymėjo: "...man bloga darosi, kai aš laikraščiuose skaitau apie jaunuolius, deginančius savo karinės priešo šaukimo korteles." Mokytoja Sobel, palikdama mokinę antriesiems metams, užrašė ant jos darbo dar tokią sąrašą: "Ar buvo karas vertas jūsų brolio gyvybės? Gal būtų buvę geriau, jeigu jis būtų sudėginęs savo šaukimo kortelę." Tokios "mokytojos" Somerville, Mass., mokyklų vadovybei buvo jau per daug, o taip pat per daug ir miesto majorui...

Kviečia kiniečius pasikalbėti

Maskva įteikė Pekingui notą, kuria kviečiama pasitarti pasienio nesusipratimų klausimu ir išsiaiškinti ginčytinus reikalus. Kiniečiai sutiko tokiam pasitarime dalyvauti, bet tuo tarpu kilo naujų pasienio susirėmimų, tą susitikimo klausimą vėl apkabintusių.

Praėjusį penktadienį Taso agentūra paskelbė palyginamai švelnaus turinio raštą kiniečiams, tuo norint palankiau nuteikti ir komunistų konferencijos delegatus bei jiems pademonstruoti neva gerus Maskvos norus.

Pranešama, kad sovietų nota atmėta kiniečių pretenzijai 940,000 kvadratinę mylių Sibiro teritorijos ir Centralinėje Azijoje ir tuos Kinijos reikalavimus laiko nesamone.

Sovietai susirūpino dėl blogo derliaus

Sovietų vyriausybė išleido 2,000 žodžių parėdymą visoms ekonominį gyvenimą tvarkančioms žinyboms susirūpinti šiemetinio darliaus išsaugojimu ir surinkimu, nes dėl blogo oro jis esąs gana menkas.

Sugriuvo restoranas, žuvo 51 svečias

Ispanijoje, Los Angeles de San Rafael, sugriuvo tik prieš tris dienas baigtas restoranas, kuriame buvo 500 svečių, supermarketų darbuotojų. 57 žmonės buvo užmušti ir apie 100 sunkiau ar lengviau sužeisti. Policija suėmė statytojus ir technikus.

Kunigas susituokė su vienuole

Praeitą šeštadienį katalikų kunigas William J. Manseau, 33 m. amžiaus, baigęs St. John seminariją ir aštuonerius metus ėjęs kunigo pareigas, vedė buvusią vienuolę Mary Doherty iš Dorchester, Mass. Ji neįstojo ir iš kunigų luomo, tik sako, kad dabar dar neturįs paskirtos darbo vietos.

Tai Bostono spaudoj sukėlė didelį susidomėjimą.

Policija suėmė 200 motociklistų

Londono, N.H., susirinko apie 15,000 motociklistų, ir ruošėsi praeito sekmadienio motociklų lenktynėms.

Kaip dažnai būna, tokie jaunimo suvažiavimai baigiasi nesusipratimais su vietiniais gyventojais ir policija. Taip buvo ir šį kartą, ir net 200 motociklistų teko suimti dėl girtavimo ir tvarkos ardymo.

Anglijos darbo unijų kongresas, atstovaujantis 9 mil. darbininkų, pasmerkė Darbo partijos valdžią, kuri reikalavo suvaržyti "wildcat" streikus.

P. Vietnamo ligoninėse civiliniams gyventojams nėra pakankamai vietų, nes ligoninės užimė sužeisti kariai.

Kalifornijos u-to riaušės malšinimą, policija pradėjo į minią išduyti šviesą. Buvo 50 žmonių sužeista.

Valstybės sekretorius William P. Rogers aiškina reporteriams Washingtono apie galimybę dalyti JAV kariuomenės grąžinti namo iš P. Vietnamo. Kaip žinoma, šiomis dienomis buvo paskelbta, kad jau grąžinami iš ten 25,000 amerikiečių karių, kuriuos pakeis Pietų Vietnamo karinės pajėgos.

Teisėjas Warren Earl Burger, šiomis dienomis senato patvirtintas JAV aukščiausiojo teismo pirmininku. Tai jau 15-tasis JAV vyriausiasis teisėjas. Jis buvo prezidento paskirtas pensijon išėjusio vyriausiojo teisėjo Earl Warren vieton.

Abu priešai galanda dalgius, o nori taikos

Siūloma susilaikyti nuo ginklavimosi lenktynių, bet mirtini ginklai jau pagaminti ir dar tobulinami.

Ginklavimosi lenktynės šiame pasaulyje nėra jokia naujiena, kaip nėra naujiena ir kalbos apie nusiginklavimą ir amžiną taiką bei tautų draugystę ir žmonių broliškumą. Mes iš skaudaus patyrimo jau žinome, kad iki šiol visa ši sena diplomatų veikla ir senos pacifistų kalbos vis baigdavosi nauju ir dar kruvinesniu karu, net iki susinaikinimo.

JAV ir Sovietų Sąjungos ginklavimosi varžybos pasikutinuoju metu dar paaištinėjus, savaime suprantama, čia tuoj pagarsėjo ir taikos šaukiančiųjų balsai. Abiejų partijų eilė senatorių ir kongresmanų siūlo negaminti priešraketinių raketų, kad tuo nepaskatintų sovietų tokias raketas statydinti. Sen. Ed. Kennedy garsiausiai kritikuoja prez. Nixono planuojamą šią apsigynimo sistemą, tarsi piršdamas aną žlungančios Lietuvos-Lenkijos bajorų idėją, kad silpnos valstybės nėra reikalo priešams pulti, atseit, silpnumas yra saugumo garantija... G. sen. Brooke siūlo kuo greičiausiai tartis su sovietais, kol dar nevēlu ir ginklavimosi lenktynėse dar pertoli neįsibėgėta. Girdime ir daugiau panašių balsų, bet tik demokratų fronte, o tuo tarpu sovietų pusėj — grėsminga tyła.

Ir va, taip besirūpinant taikos balandžio lesinimu, apsižiūrėta, kad sovietai jau išbandė savo daugiagalvės raketas, o amerikiečiai gal dar geresnes savąsias, prieš kurias beveik nebėra tikrų apsigynimo priemonių...

Tuo tarpu labai abejotina, ar betkokie nusiginklavimo pasitarimai šiuo metu nuramintų sovietus. Jie gal dar ir patikėtų amerikiečių taikos norais, bet jų pašonėje jau atsirado ir kitas atominis milžinas — raudonoji Kinija. Kinijos Mao Tse-tungas šiuo metu apie jokią taiką ar nusiginklavimą nekalba. Jis aiškiai kalba apie atominį karą, kuriuo norėtų pirmiausia sunaikinti Sovietų Sąjungą, o, jeigu pajėgtų, kartu ir JAV. Apie Kinijos augančių atominių ginklų grėsmę komunistų suvažiavime viešai išsitarė ir Brežnevai, kurio pareikšima politiniai stebėtojai laiko labai rimtu ir įspėjančiu.

Tai kaip čia nusiginkluoti ir broliškai visiems pasibūčiuoti, kai giltinės dalgiai jau gatavai išpūsti ir beveik po gerkle pakišti?

Žinoma, tai nereikia, jog kam nors bus rytoj, kad reikėtų nustoti vilties dar pagyventi eilę gerų metų tarp karo baimės ir nuosirdžios taikos meilės...

Partizanai paskelbė savo vyriausybę

Pietų Vietnamo komunistai, vadınamasis išlaisvinimo frontas, paskelbė, kad esą sudarę savo vyriausybę Pietų Vietnamui. Atseit, ir Paryžiaus derybose komunistų delegacija kalbėsianti tos vyriausybės vardu.

Aišku, nei JAV, nei kiti sąjungininkai tos vyriausybės nepripažįsta, bet ja jau pripažino sovietai, raudonoji Kinija ir keletas kitų komunistinių kraštų.

Turistai galės važiuoti Kinijon

Spalio 1 d. bus minima Kinijos komunistinio režimo 20 metų sukaktis. Manoma, kad ta proga raudonoji Kinija plačiai atidarys duris turistams, kad šiemis galėtų parodyti savo "laimėjimus". Bet aišku, ne kiekvienas ten bus įsileidžiamas ir ne viskas bus rodoma, kaip tai būdinga visiems komunistiniams kraštams.

Sklinda žinia, kad šią vasarą ir JAV gal atsaukti draudimą savo piliečiams vykti į Kiniją.

Kadaise atsinakęs Anglijos karaliaus sosto Windsoro kunigaikštis apžiūri Lawson Milk Co. pieno perdirbimo įmonę Cuyahoga Falls, Ohio. Jis pavelskio dėšinėje, o kairėje — kunigaikštį lydintis kompanijos prezidentas.

Nutraukti Rockefellerio misiją

Prezidentas Nixonas nusiuntė Pietų Amerikon New Yorko gubernatorių Rockefellerį, kad patirtų tenyškias nuotaikas, kuriomis pasiremdamas Washingtonas galėtų suformuluoti geresnę politiką pietinių respublikų atžvilgiu.

Ir tas nuotaikas Rockefelleris tuo jau patyrė. Pietų lotynai pasitiko jį riaušėmis ir protestais. Spkilo prieš jį ne tik minios, bet ir valdžios. Pirmutinė buvo Peru respublika, kuri pasakė: norim tavęs, nevažiuok pas mus. Pasakui tą patį pasakė ir Venezuelos respublika. O dabar, rašant šiuos žodžius, ir Čili respublika uždarė Rockefelleriui duris.

Čili respublikoj jau iš anksto prasidėjo protestai dėl jo vizito. Per dvi dienas sostinėje Santiago universiteto studentai kovojo su policija, kuri stengėsi jų protestus nutildyti. Studentai išdaužė JAV konsulato langus ir sudegino žvaigždėtą Amerikos vėliavą.

Atsižvelgdama į tokias žmonių nuotaikas, užsienio reikalų ministerija paskelbė: "Čili vyriausybė painformavo gubernatorių Rockefellerį, kad bus geriau jo vizitą į mūsų šalį suspendavus".

JAV spauda pradėjo reikalauti, kad šita misija būtų visiškai nutraukta, nes gėda veržtis tenai, kur mes nesame pageidaujami. "The Quincy Patriot Ledger" išspausdino net vedamąjį, kuriame sakoma: "Testi gubernatoriaus Nelsono Rockefellerio misiją nėra jokios prasmės, ir tos pastangos turėtų būti nutrauktos."

"Jam buvo pavesta aplankyti 23 Lotynų Amerikos valstybes. Iš keturių pirmųjų dvi jo neįsileido (neskaitant Čili). Dėl jo vizitų prasidėjo prieš Ameriką nukreiptos demonstracijos, kuriose 10 žmonių jau buvo užmušta ir daug daugiau sužeista. Iš dešimties jo aplankyti respublikų aštuoniose buvo netvarkos ir riaušių," rašo tas laikraštis.

Jo vizitas Bolivijon, kur jis ketino išbūti 22 valandas, tetruko vos tik tris, nes tiek reikėjo persėsti į kitą lėktuvą. (Mieste vyko prieš jį nukreiptos studentų demonstracijos, ir iš aerodromo jis negalėjo išeiti).

Gubernatorius Rockefelleris — Lotynų Amerikoje ne naujokas. Nuo 1937 metų jis turi tenai biznio reikalų. Venezueloj turi dvarą ir dalyvavo JAV valdžios santykiuose su kitom respublikom. Jis gerai tą pusrutulį pažįsta. Šita jo misija, prezidento Nixono jam pavesta, turėjo du tikslus: pareikšti Amerikos gerą valią ir, kaip sakyta, parinkti prezidentui faktų, kuriais vadovaujantis būtų galima nustatyti atitinkamą politiką.

Bet aiškėja, kad Lotynų Amerikoje dabar įkaitusi ir sproginėjanti nuotaika. Žmonės tenai yra nusivylę vadinauoju Progreso Aliansu, kurį sudarė buvęs prezidentas Kennedy, žadėdamas jiems paramos. Jie mato, kad užuot parėmę Jungtinių Valstijų biznieriui juos išnaudoja. Remdamiesi tuo Kennedžio aliansu, "jankiai" pelnosi patys.

Žinoma, Rockefelleris dėl to nekaltas. Vis dėlto jo misija, su didele ekspertų patarėjų, laikraštinių ir fotografų palyda, erzina lotynus ir kelia jų neapykantą.

Lengva būtų pasakyti, kad tas demonstracijas prieš Rockefellerį kelia ekstremistų mažuma, arba užsimerkus kaltinti tik komunistus, kad jie tas riaušes organizuoja. Deja, bendras Lotynų Amerikos žmonių įsitikinimas yra toks, kad Jungtinėms Valstijoms jų reikalai nerūpi. Jie yra įsitikinę kad Rockefellerio misija visiškai nereikalinga, nes jų nuotaikos ir reikalavimai Washingtonui yra žinomi. Jų pačių vyriausybės tuos dalykus pranešė ir laukia kokio nors atsiliepimo. Taigi, ko iš tikrųjų reikia, tai ne tokių pasirodymų su žvaigždėtom vėliavom, o tik savo įsipareigojimų vykdymo.

Venezuelos vyriausybė, patardama Rockefelleriui atšaukti savo vizitą, trumpai ir aiškiai pareiškė: "Įvykiai, kurie iki šiol lydėjo gubernatoriaus Rockefellerio kelionę, aiškiai parodė, kad savo apsilankymu jis nieko nepasiekė, tik išprovokavo tokių protestų, kurie gali ne tik apsunkinti, bet ir sudrumsti ateities santykius tarp Jungtinių Valstijų ir Lotynų Amerikos".

Patardama Rockefelleriui atidėti savo maršrutą patogesniais laikais, Venezuelos vyriausybė siūlo tuo tarpu paanalizuoti Jungtinių Valstijų ir Lotynų Amerikos santykius giliau ir išsamiau, — bet tyliai ir rimtai, be jokių pompų ir viešų parodų, kokius mėgsta tik Hollywoodo aktoriai.

Prezidentas Nixonas ir gubernatorius Rockefelleris turėtų šį rimtą Venezuelos patarimą priimti ir dar neužbaigtą misiją, kuri buvo padalyta į keturis maršrutus, nutraukti, — sako "The Patriot Ledger".

S.M.

Popežius Paulius VI eina iš lėktuvo, kurio jis atskrido į Genują, Šveicarijoje, dalyvauti protestantų ir stačiatikių bažnyčių vadų bendroje maldoje už krikščionių vienybę. Jis kalbėjo ir Tarptautinės Darbo Organizacijos 50 metų sukakties minėjime. Už popežiaus iš kairės į dešinę — Genuvos majoras Claude Ketterer, ILO generalinis direktorius iš New Yorko David A. Morse, neatpažįstamas asmuo ir Šveicarijos prezidentas L. von Moos.

Kas kitur rašoma

Komunistinė krikščionybė

Rusų stačiatikių bažnyčia įsiteikė komunistinei valdžiai ir įsigijo jos pritarimo, paskelbdama "Komunistinę krikščionybę" — praneša iš Maskvos korespondentas John Weyland.

Ši krikščionybė priima komunizmą, kaip gerą ir teisingą santvarką. Pritaria tai krikščionys ir sovietų leidžiamas žurnalas "Nauka ir Religija" (Mokslas ir Tikyba), kuris pirmą skelbdavo, kad religija turi būti pašalinta iš Sovietijos gyvenimo.

Bet Lietuvoje kunigai yra persekiojami. "Draugas" rašo:

"Lietuvos jaunieji kunigai parašė memorandumą Maskvai, primindami, kad seniau Lietuvoje buvo 4 seminarijos, o dabar tik viena su 25 klierikais, kuriems labai kliudoma. Praėjusiais metais buvo įšventinti 5 nauji kunigai, o mirė apie 30.

"Memorandumą į Maskvą nuvežė trys kunigai. Nespėjus jiems grįžti į namus, jiems buvo pranešta, kad atimami kunigo darbo pažymėjimai ir įsakoma išdabinti valstybinėje darbovietėje.

"Kun. Tamulevičius įsidarbino Vilkaviškyje, geležies imonėje, o kunigas Zdebskis — Prienuose prie melioracijos darbų. Garliavos klebonui kun. Dumbliauskui, trečiam iš vežusių Maskvon memorandumą, keliama baudžiamoji byla už tarybų valdžios šmeižimą".

"Conflict of Interest"

Su šita fraze žmogus dažnai susiduria skaitydamas angliškų laikraščius, bet jos prasmė ne visiems suprantama. "Naujienos" gerai padarė, paaiškindamos, ką tas "interesus konfliktas" reiškia. Gal bus pravartu ir keleviečiams apie tai pasiskaityti. Tai va:

"Paprastai kalbant, konfliktas reiškia susidūrimą arba vienokios ar kitokios rūšies ginčą. Tokiu būdu,

kai kalbama apie "interesus konfliktą", tai turima galvoje ginčytino pobūdžio interesus, — tokius interesus, kurie turėtų būti visiškai aiškiai atskirti.

"Toks interesų griežtas atskyrimas labiausiai (bent teoriniai) yra talkomas įvairiems valdžios pareigūnams. Ir juo tie pareigūnai yra didesni, juo labiau žiūrime, kad jų asmeniški interesai būtų atskirti nuo jų tarnybinių pareigų. Štai kodėl yra sudaryta speciali Civilinės tarnybos komisija, kurios pareiga yra prižiūrėti, kad į kokį aukštą valdžios postą nepatektų asmuo, kuris, eidamas savo pareigas, tarnautu dviem ponam (o kairiais atvejais ir didesniais "ponų" skaičiumi).

"Kai prezidentas paskiria į savo kabinetą kokį asmenį, tai, kaip žinia, tas asmuo pirmiausia turi pasiaiškinti, su kokiomis bendrovėmis bei finansinėmis įstaigomis jis palaiko ryšius. Kiek jis aktyvūs turi vienos ar kitos bendrovės ir ar tose bendrovėse eina kokias svarbias pareigas?

"Jei skiriamas kabinetui postui asmuo turi artimų ryšių su bendrove ir finansinėmis įstaigomis, tai jis tuos ryšius turi nutraukti. Tai paprastai padaro tu bendrovių akcijas likviduojamas ir pasitraukdamas iš tų bendrovių administracijos".

Reikia tačiau pasakyti, kad politikieriai randa būdus savo "conflict of interest" paslėpti, arba "užmaskuoti" — ir tarnauja dviem ponam. Tik retkarčiais yla išlenda iš malio. Taip atsitiko ir su Vyriausiojo Tribunolo teisėju Fortasu. Mat, jis buvo susidėjęs su šmugelininku Wolfsonu, gavo iš to šmugelio \$20,000 už "patarnavimus" ir tuo pačiu laiku ejo vyriausiojo teisėjo pareigas.

Tas skandalas išėjo aikštėn tik tada, kai šmugelininkas Wolfsonas buvo pasodintas kalėjimą. Dabar paaiškėjo, kad ir kitas Vyriausiojo Tribunolo teisėjas buvo susidėjęs su Wolfsonu, kurio darė šmugelį biržos akcijomis, ir gavo iš jo \$12,000 kyši. Tai "conflict of interest".

Rastenis — kandidatas

Nobelio premijai

Cia kalbama apie Nadą Rastenį, baigusį jurisprudencijos mokslą, bet palinę literatūroje pasiekusį žymių laimėjimų, net garbės poeto laureato titulą užsipelnęs. Jis gyvena Baltimorėje, tačiau mūsiškė spauda Jungtinėse Valstijose jo kaip ir nepastebi. Kodėl?

Atrodytų, jog priežastis yra ta, kad mūsų Nadas rašo savo eileraščius angliškai ir žymesnius lietuviškus kūrinius verčia anglų kalbon. Yra parašęs šį tą ir lietuviškai, tačiau angliškai jam sekasi geriau. Ar dėl to mūsų išeiviska spauda jį ignoruoja? Turbūt ne. Lietuvos spauda įvertino jį visai gerai.

Yra kita priežastis, dėl kurios mūsiškiai veikėjai Rastenį ignoruoja. Jis yra ramaus būdo, jį "lietuviška politika" nesideda ir į mūsų "veikėjų" polemikas nesileidžia. Jis dirba tik kultūros darbu, jį kurį jis sudeda savo širdį ir sielą, todėl kitataučiai aukštai jį vertina. Šiuos žodžius rašančiam yra prišūstas poetų lareatų internacionalo organas "Scimitar and Song", kur Nado Rastenio atvaizdai yra pašvęstas visas viršelų frontas, o vidury — du teksto puslapiai jo poezijos pavyzdžiams. Ypač ugningos yra ištraukos iš jo poemos "Kari prakeikimas".

Kai didžiama mūsiškė spaudos Jungtinėse Valstijose jį ignoruoja, tai jo nuopelnus tinkamai įvertino "Argentinijos Lietuvių Balsas", kuris gegužės 22 d. laidojo rašo:

"Baltimorėje gyvena lietuvis poetas, prisiekusis advokatas Nadas Rastenis, vedęs lietuvių žmoną — Julę Baltrukonytę iš Klevelando.

"Karo metu jo poema — "Karo prakeikimas" (Wars Curse) atspausdino JAV Kongreso Rekordai, o UPLI ir Massachusetts kongreso atstovas jį pristatė Nobelio Fondui, kaip premijos kandidatą.

"Nadas Rastenis yra sukuręs daug poezijos. Padaręs daug vertimų anglų kalbon, jį tarpe Baranausko "Anykščių šilelį" ir Donelaičio "Metus". Rasteniui šiemet sueina 78 metai amžiaus. Tarp kita, jis yra Kipro Petrausko pusbrolis.

"Didžiulis Baltimorės dienraštis "Sun" visą puslapij pašventė Rastenio kūrybos garbei. 1969 metais Anglijos Akademija jam suteikė Garbės Doktaro titulą ir Ispanijos Guadalupe — Orde no Kavalieriaus vardą.

"Nadas Rastenis pagerbtas Pakistano universiteto Garbės Doktaro titulu 1968 m.; 1966 m. — United Poets laureatas; Filipinų prezidentas jį apvainikavo Garbės Laurų vainiku".

SPAUDA BEVARTANT

Londono Times literatūros priede recenzuojama išėjusi The Chornovil Papers knyga ir sakoma: "Kijeve, Llive ir Odesoje paskutinių metu pasireiškė nemaža ukrainiečių jaunos šviestomėnės, kuri kovoja už laisvą mintį ir priešinasi Ukrainos rusinimui. Ji remiasi Sovietijos konstitucija, pagal kurią kiekviena Sovietų Sąjungos sudaranti respublika turi teisę iš sąjungos net ir ištosti, jeigu to nori. Maskvos didrusiai jį tai atrėžia: "Na, tik pabandykite!" Pasirodžiusi knyga The Chornovil Papers mums pavaizduoja įvairius tos šviestuomenės kovos būdus, kuriuose vis pabrėžiama, kad dabartinis didrusių politika Maskvoje nebeprisilaikanti Lenino noretos tautų santykiavimo linijos".

"Ukrainietis Čornovilas yra 1938 metais gimęs komasomolas ir žurnalistas, kurį sovietų policija areštavo 1967 m. už nenorą liudyti prieš Brežnevo policininkų 1965 ir 1966 metais areštuotus jaunos ukrainiečių akademikus ir rašytojus. Čornovilas partijos viršūnės parašė atitinkamą memorandumą, kuriam įrodinėja, jog policija sulaužiusi Ukrainos įstatymų kriminalinio kodekso 62 str. Be to, surinko pareiškimus apie dvidešimties kitų ukrainiečių jaunų komunistų. Visi jie policiją kaltino sulaužymu konstitucijoje užtikrintų piliečių teisių."

Knygai įžangos žodį parašė amerikiečiai Sovietijos gyvenimo tyrinėtojai Calumbia u-to prof. Z. Brzezinskis ir Harvardo prof. Banghcorn. Abu pabrėžia, kad tautybių klausimas Sovietijoje vis aštrėja, nes vos pusę Sovietijos gyventojų skaičiaus sudarą didrusiai norį pirmu smuiku griežti kitai įvairių tautų pusei. "Toliau nuo Maskvos" šūkis plinta ne vien tarp 40 milijonų ukrainiečių, bet Kaukazo Gruzijoj ir Armėnijoje, pasiekdamas net mahometonus Baškirijoje. Idomu, kad didrusiškame Leningrade, "lange į Europą", intelektualai taip pat prieiški senajai Maskvai.

Londono Times recenziją baigia: "Kokių būdu, jei iš viso kada nors, nerusiškos tautos gaus nepriklausomybę, arba bent didesnes autonomijas nuo Maskvos, tai didelis istorijos klausimas, kuris reikalaus išsprendimo būsimais dešimtmečiais. Kadangi didrusiai tankais sudraudė čekoslovakiskajam "policeizmui" toliau savo keliu vystytis, aišku, tie tankai dar greičiau, reikale, pasirodytų Kijeve, Tbilise, Erevane (ir, sakysim, Vilniuj ar Rygoj). Gal būtų, kada nors ateityje didrusių bolševikų centraliniame komitete atsirastų tiek nerusų Dubčekų, kad įvyks iš tikrųjų nuosirdus nustalinimas ne tik ideologijoje, bet ir tautybių santykiuose. Tuo tarpu viršūnės Maskvoje, atrodė, nei nemano duoti atslūgio savo didrusiškajam šovinizmui".

Žiūrovas

KLAIDŲ ATITASYMAS

Praeitame "Keleivio" numery liko keletas nepastebėtų klaidų, kurias čia atitaisome.

Antrojo puslapio skyriuj "Kas kitur rašoma", straipsnely apie baisiasias birželio dienas, pasakytas: "Tai buvo laikotarpis partizaninių kovų ir kai ūkininkai priešinosi kolektozų įvedimui...". Čia viskas būtų gerai, tik žmonių išvežimą įtrauktos "partizaninės kovos". Partizanų rusai Sibiran nevezė. Jie apšaukė juos "banditais" ir likviduodavo vietoje. Buvo baudžiamos tik partizanų šeimos bei pritarėjai.

Ta pačia proga reikia patikslinti ir kita netikslumą. Ketvirtame puslapy, straipsnio "Ką dabar veikia Chruščiovas" pabaigoje, rašė: "Šis transit gloria munti". Čia paskutinis žodis turėtų būti ne "munti", bet mundi.

Nors tai ne politinė, o tik korektūros klaida, įvykusi per neapsižiūrėjimą, vis dėlto patikslinti reikėjo, nes kitaip skaitytos galėtų pasijuokti, kad tokia klaidą padarė pats straipsnio autorius.

Redakcija

LIETUVIAI IR CIA NE PASKUTINĖJE VIETOJE

Chicago Tribune parašė straipsnį apie Chicago laikraščius anglų kalba.

Ten seniausias esąs švedų savaitraštis Tribune, išėjęs jau 93 metai. Sekantis senumu — lenkų Dziennik Chicagoski, kuris leidžiamas nuo 1890 m. Be jo, Chicagos lenkai dar turi dienraštį Dziennik Związkowy, 1 savaitraštį ir du dvisavaitinius laikraščius.

Lietuviai turi net 3 dienraščius: Naujienas (nuo 1914 m.), Draugą ir Vilnį.

Vokiečiai turi dienraštį Abendpost, slovakai Prosveta, čekai Denni Hlasatel. Žydų ukrainiečių yra Daily Forward ir Freiheit, italų — Il Progresso ir kiniečių China Times, kitur išsikėlęs.

Be dienraščių, Chicagoje leidžiama savaitraščių, dvisavaitraščių ir mėnesinių žurnalų čekų 3, vokiečių 2, graikų 2, vengrų 2, italų 1, japonų 1, norvegų 1, lenkų 2, serbų 1, ispanų 7, švedų 1, turkų 1, ukrainiečių 2, lietuvių 2.

PAGERBĖ SVETIMŲ VALSTYBIŲ ATSTOVUS

Birželio 5 d. New Yorko miesto burmistras Lindsay ir ponis savo oficialioj rezidencijoje, Gracie Mansion, surusė vašes svetimų valstybių ambasadoriams prie Jungtinių Tautų ir New Yorko reziduojantiems generaliniams konsulams pagerbti. Be ambasadorių ir generalinių konsulų, vašėse dalyvavo Jungtinių Tautų generalinis sekretorius U Thant ir aukšti New Yorko miesto pareigūnai. Svečių tarpe taip pat buvo Lietuvos ir Estijos generaliniai konsulai — Anicetas Simutis ir Ernst Jaakson su žmonomis.

LGK

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEVEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO BARR,
TAS DUONOS NEPRASO.

KAS GIRDETI NEW YORKE

JONAS BUIVYDAS

Jo mirties metinių proga

Lietuvių Enciklopedijos III tome apie Joną Buivydą yra pasakyta:

"Gimė 1894. VIII. 15 Seredžiaus val. Armeniškų k. visuomenės veikėjas. 1911 m. atvyko į JAV ir įstojo į Amerikos Lietuvių Socialistų Sąjungą. 1939-1954 jos centro komiteto sekretorius. Profesijos siuvėjas, veikė drabužių siuvėjų unijoje, eidamas duoklių rinkėjo delegato ir kitas pareigas. Prisidėjo organizuojant Amerikos Lietuvių Tarybą ir ypač jos skyrių New Yorke. Bendradarbiavo lietuvių socialistų spaudoje, ypač "Keleivys" ir "Naujienos" korespondencijomis ir grožinės literatūros vaizdeliais"

Mirė 1968 m. birželio 22 d. Floridoje.

Seredžiaus valsčius jau iš seno buvo žinomas. Ten gyventa sumaniu, darbščiu ūkininku. Seredžiaus valsčiuje veikė kalkinys, smalos varymo ugniavietė, geležies apdirbimo dirbtuvė, ir būta įvairiais amatais besiverčiančių žmonių. Iš kitų vietų ten suvažiuodavo ūkininkai pirkti kalkių, ratams smalos bei atveždavo dirbtuvėn žemės ūkio padargus pataisyti.

Neabejotina, kad ta visa Seredžiaus aplinka veikė augantį Joną Buivydą. Skaityti ir rašyti jis išmoko pas "daraktorių", tai yra, kaimo mokytoją, kuris slapta moko kaimo vaikus. Kitaip tariant, ir Seredžiuje veikė Petro Rimšos skulptūros kūriny pavaizduota anų metų kaimo mokykla — prie ratelio sėdinti motina moko vaiką skaityti.

Tą pirmąjį mokslą baigęs, Jonas Buivydas buvo nuvežtas į rusų valdžios įsteigtą mokyklą. Čia jis tik dvi žiemos terealėjo mokytis. Reikėjo eiti tėvo žemės ūkyje dirbti. Buvo panūdęs išmokyti kalvio darbo, bet tėvas nesutiko leisti amato pramokti. Tėvo, kaip ir daugelio ano meto kaimo žmonių, įsitikinimu, tik žemės ūkio darbas esąs naudingas, o visi kiti darbai ir amatai, nesusię su žemės ūkiu, buvo menkai vertinami.

Kam žemės ūkyje pritrūkdavo darbo ir dar reikėjo eiti tarnauti rusų kariuomenėn, tokie stengėsi kaip nors pasprukti užsienin — Vokietijon ar Anglijon anglių kasti, o iš ten, kelienei pinigų užsidirbus, — Amerikon.

Jono brolis Nikodemus, susilaukęs rusų kariuomenės šaukimo metų, taip pat išvyko Amerikon ir dirbo New Yorke siuvyklose.

Armeniškų kaimui išėjus į viekiemus, susidarė naujos sunkiai pakeliamos sąlygos. Jono tėvai pasiliko sodybos vietoje. Nors ten žemė buvo derlinga ir naujų namų statytis nereikėjo, bet tėvams už paliktą sodybos vietovę kaimynams teko sumokėti keletą šimtų rublių. O iš kur juos paimti?

Brolis Nikodemus jau seniau buvo pasizadėjęs Joną atsiimti Amerikon. Tą pažadą jis ištesėjo, ir 1911 m. rugsėjo 17 d. Jonas atvyko į JAV.

Bet tai nebuvo linksmos dienos jaunam kaimo bernui. Išmokusi tik žemės ūkio darbus ir anglų kalbos nemokančiam. Dar nespėjus įsikurti, New Yorke gauta telegrama apie tėvo mirtį. Vienam iš dviejų brolių reikėjo vykti Lietuvon tėvų sodybos paveldėti. Nikodemus jau turėjo šiokių tokių santaupų, todėl jis ir grįžo Lietuvon.

Dabar Jonui teko verstis vienu. Susirado darbą siuvykloje. Anuomet New Yorke daug lietuvių vertėsi siuvėjo amatu. Buvo lietuvių, kurie turėjo savas siuvyklas, bet darbus gaudavo iš didžiųjų siuvyklų. Tose lietuviškose siuvyklose atlyginimas buvo kiek menkesnis, bet sąlygos tarp savųjų geresnės.

Greitu laiku Buivydas pramoko siuti mašiną, tapo operatorius. Tada buvo 52 valandų darbo savaitė. Bet nors darbo valandos ir buvo ilgos, Jonas Buivydas pradėjo lankyti anglų kalbos kursus ir greta jos mokėsi taip pat ir lietuvių kalbos. Pirmieji jo mokytojai buvo M. Vinikas, Dėdė Šernas ir kiti, kurie Lietuvoje turėjo progos baigti pradžios mokyklą ir dar keletą metų mokytis gimnazijoje. Čia vieni ju mokė anglų kalbos, kiti dėstė istoriją, geografiją ar mokė aritmetikos.

1912 m. Jonas Buivydas suartėjo su lietuvišiais socialdemokratais ir įsirašė į Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungą. Anuomet visose siuvyklose socialdemokratų įtaka buvo didelė. Jie taip pat turėjo savo lavinimosi mokyklas. Be kitų, jose mokytojavo Račiūtė-Harmanienė.

Siuvyklose darbas nebuvo lengvas. Atlyginimai siekė vos 10 dol. per savaitę. Dirbtuvėse nebūta būtinų patogumų. Darbininkai buvo sunerimę, ir 1913 m. sausio 2 d. visu New Yorke siuvyklų darbuotojai paskelbė streiką. Streikavo per 150 tūkstančių darbininkų. Tas streikas užtruko visą pusmetį. Buvo sunkios dienos. Nepaisydami visokių žiaurbių, darbininkai tvirtai išsilaikė ir laimėjo šiokių tokių lengvatų.

Jonas Buivydas tame streike dalyvavo ir daug

ko pramoko. Jis pamilo siuvyklos darbininkus, prie jų prisirišo ir įsijungė į siuvėjų unijų veiklą.

Tas siuvėjų streikas buvo kartu savotiška politinė mokykla. Tautiskame Neme (101-3 Grand St.) buvo rušiamos streikuojantiems prkalbos. Paskaitininkais buvo St. Michelsonas, Juozas Sukys, Leonas Pruseika-Vabalas, F. J. Bagocius, Smelstorių, Jonas Šaltys, vėliau buvęs ilgametis Dariaus ir Girėno komiteto pirmininkas, ir daug kitų.

Cia pat buvo įtaisyta valgykla nepasiturintiems siuvėjams, reiko dalyviams. Streiko reikalams ir valgyklos išlaikymui aukos plaukė iš visos Amerikos.

Lietuvių mokykloje iš Vinniko pramokęs anglų kalbos, J. Buivydas jau galėjo su kitu tautybių siuvėjais susikalbėti. Jis buvo išrinktas streiko metu piketuotoju ir vėliau tapo Vykdamosios Tarybos nariu. Siuvėjų susirinkime buvo išrinktas siuvėjų duoklių (dues) rinkėju. Du metus buvo biznio agentu ir keturis metus buvo išrenkamas siuvėjų unijos skyriaus pirmininku. Draugai J. Buivydu pasitikėjo, nes visose turėtos pareigos jį pasizymėjo savo sąžiningumu ir stropumu.

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungoje J. Buivydas taip pat turėjo gerą vardą.

1917 m. Rusijoje įvykus revoliucijai ir nuvirtus caro valdžiai, LSS darbas dar labiau pagyvo. O čia ir Vokietijos kaizeris Vilhelmas neteko sosto. Tie įvykiai pavėdė lietuvių socialistų judėjimą. Atsirado karštakos, kuriems atrodė, kad štai socialistinės santvarkos įgyvendinimas jau už vartų. Reikia tik dar labiau subrusti. Lietuvių Socialistų Sąjunga taip pat sužadėjo. Viename atstovų suvažiavime sąjunga buvo pavadinta Komunistų Sąjunga. Kam toks pavadinimas nepatiko, tie pasišalinė. Bet tokiam sąjungos pavadinimui ne visos kuopos pritarė. Kitos paliko tokios, kaip ligi tol veikusios, ir toliau palaikė ryšius su savo centru.

Savo įsitikinimais J. Buivydas pasilikto toks, koks buvęs. Nors iš pradžios buvo palinkęs į kairę, bet neilgam. Komunistai pradėjo jį atakuoti. Tuomet J. Buivydas sugrįžo, kur seniau buvęs — į lietuvių socialdemokratų 19-ją kuopą. Ir daug kas iš komunistų įtakos pasišalinė. 1932 m. jie įkūrė Lietuvių Darbininkų Draugiją New Yorke, kuri iki šiol sėkmingai veikia.

1939 m. Amerikos lietuvių socialdemokratų atstovų suvažiavime J. Buivydas buvo išrinktas Centro Komiteto pirmininku. Tose pareigose jis išbuvo devynerius metus, kas antri metai vis perrenkamas.

1937 m. buvo kilęs sumanymas pasikviesti į JAV su paskaitomis rašytoją Petrą Cvirką. "Keleivio" redakcijai tokiam sumanymui pritarė, bet pabandyta pasitarti ir su komunistais, ar jie ne-

prisidėtų prie tokio pakvietimo. Deja, komunistai griežtai pasisakė prieš Petro Cvirkos pakvietimą.

Tais metais F. Palaitis vyko Lietuvon. Jam buvo įteiktas J. Buivydo laiškas perduoti Petrui Cvirkai.

P. Cvirkai į gautą laišką šitaip atsiliepė:

"Balandžio 3, 1938 m.
Kaunas, Lietuva.

Mielas Kaimyne!

Rašau jums pirmą kartą. Jūs manęs nepažįstate, tačiau, be abejo, esate girdėjęs mano vardą. Man važinėjant po Prancūziją, pas mane, Kaune, buvo užėjęs jūsų geras pažįstamas Palaitis. Jis paliko ir jūsų adresą. Dabar, jam antru kart atsilankius, skubu jums parašyti. Savo laiku, grįšiu į Veliuoną, Jonas Velička man taip pat, daug apie tamstą papasakojo.

Taigi, atsirekomenduojau, kad esu tasai Petras Cvirka. Tikiu, kad esate jau skaitę ir vieną kitą mano knygą. Norėčiau daug ką papasakoti apie save, bet, manau, jums tai bus neįdomu. Galui tik pasakyti, jog esu 38 metų vyras, jau vedęs. Nuolat gyvenau Kaune, bet sutaupęs centą kitą stengiuos pasižūrėti po svietą. Porą kartų esu buvęs ir po keliolika mėnesių gyvenęs Prancūzijoje. Esu aplankęs Vokietiją, Italiją, Prancūziją, Latviją, Estiją ir Sovietų Sąjungą-Rusiją. Kiaurai ir išilgai išvažinėju savo kraštą. Savo įėjomis išsimokiau ir jau laisvai kalbu rusiškai, prancūziškai. Dabar ruošiuosi mokytis angliškai. Esu jau parašęs ir išleidęs dvyliką knygų. Viena jų — "Žemė maitintoja" — išversta į lietuvių kalbą ir verčiama į rusų. To romano vertimai išeis Maskvoje 20 tūkstančių egzempliorių. Tačiau pinigų menką tegauju iš savo raštų. Lietuvoje rašėjams labai sunku gyventi, ir sunkiai verstis, tenka įsiskolinti, o šalinį uždarbių. Be to, Lietuvoje dėl visų suprantamų priežasčių, rašytojas negali turėti pilnos veikimo laisvės, kaip, pavyzdžiui, Amerikoje ar kitose laisvose valstybėse. Taigi, rašėjui tenka kursti ne tiek materialistai, kiek dvasiškai. Tiek apie save.

Būtų man malonu, jei tamsta dabar parašytum apie save ir savo gyvenimą. Be to, būtų man malonu, jei aš galėčiau su jumis dažnai ir nuolat susirašinėti.

Paskutinė mano svajonė, kurią jau antri metai sau įsikaliau į galvą, tai noras atvažiuoti į Ameriką. Seniai aš turiu mintį parašyti tikrą, teisingą knygą iš šio gyvenimo. Aš manau, tą knygą pasisektų parašyti, ypač apie visokius biznierių, kriaucių kontraktorių, salūninkų.

Laivakortei arba žifarktei gal būt su laiku surinkčiau reikalingą sumą, o išlipęs į Ameriką gal nepralipsiu. Jeigu tik bus sąlygos ir atviras pakvietimas,

Tai bent žuvė, kurią Al Bielevich iš Andover, Mass., pagavo atitinkama meškere. Ši "codfish" sveria 98 svarus ir 12 uncijų, ir žvejys jos negalėjo pasverti savo svarstyklėmis, tai pasinaudojo pašto siuntinių svarstyklėmis. Senasis taip pagautos žuvies svorio rekordas buvo 81 svaras.

aš tuojau atidumčiau pas jus į Ameriką. Ta proga, atvažiuoju ten, galėčiau padėti suorganizuoti kokį gražų kultūrišką rengimą, parašyti komediją jūsų teatro mėgėjų rateliams ir t.t. Tai tokia mano svajonė. Norėčiau, kad ji išsipildytų.

Sakau, jei gausiu kur pasiskolinti kelionei išlaidoms, aš kitą metą atvažiuoju. Manau, ten jūsų draugijoms galėsiu suruošti ir keletą įdomių paskaitų apie mūsų rašėjus, literatūrą ir t.t.

Šiuo kartu jūsų ilgai nevarginsiu. Įdomu, kokias tamsta esate skaitę mano knygas? Jei kurių būtumėte neskaityę, aš tuojau prisijaučiu.

Na, perduokite linkėjimus visiems geriems savo pažįstamiems, darbo, o ne biznio žmonėms!

Nekantriai laukiau jūsų laiško. Štai mano adresas, kuriuo rašant aš visuomet gaunu.

Petras Cvirka
(Toliau adresas)"

Deja, P. Cvirkai nepasisekė Amerikon atvykti. Atsisakius komunistams tą kelionę paremti, ypač A. Bimbai užsikirtus, tas reikalas užsistėjo ilgiau, ir Antrasis pasaulinis karas tą Petro Cvirkos svajonę palaidojo.

Lietuvos nepriklausomybei grėsmės akivaizdoje įsikūrus Amerikos Lietuvių Tarybai — Altai. — J. Buivydas kartu su dr. P. Grigaičiu, St. Bredžiu ir kitais atstovavo joje Lietuvių Socialdemokratų Sąjungai. Altos atstovų suvažiavimuose J. Buivydas visada pasiūlydavo savo sumanymais. Jis buvo iškaltas, sugebęs nuosekliai savo mintis reikšti.

J. Vlks.

Lilijos Sukytės koncertas

Lilija Sukytė, Metropolitano operos solistė, šia vasarą dainuoja vedamąsias roles Miuncheno valstybinėje operoje.

Jai grįžus į New Yorką, rugsėjo 14 d. Town Hall salėje įvyks jos koncertas, kurį rengia Laisvės Žiburio radijas.

MIRĖ PAVYZDINGA
LIETUVĖ
P. SADAUSKIENĖ

1969 m. gegužės 16 d. Lancaster, N.Y., mirė Petronėlė Sadauskienė-Palubinskaitė, gimusi 1880 m. spalio 25 d. Lietuvoje, Raseinių apskrityje.

Petronėlė Palubinskaitė-Sadauskienė buvo pavyzdinga, susipratusi Lietuvė motina. Caro rusų okupacijos metais atvykusi iš Lietuvos beraštė ir bemokslė, ji pati viena išmoko skaityti lietuviškai ir apsišvietė. Jos meilė gimtajai Lietuvai buvo gili ir nuosirdi visą gyvenimą — nuo mažens iki pat mirties. Lietuvoje išmokusi labai daug gražių lietuviškų dainų, jas nuolatos dainuodavo ir čia, jų išmokė savo vaikus ir kaikiuriuos kaimynus. Su vyru Jonu Sadausku gyveno Serantone, Pa., susilaukę šešių vaikų, kurie buvo ir tebėra senosios Amerikos lietuvių kartos pasididžiavimas. Jie visi pasižymi ir būdo gerumu ir, svarbiausia, — gyva lietuviška dvasia: skaito, rašo ir kalba lietuviškai. Tai — Ona, dabar Česnauskienė, Monika, dabar Simkienė, Jonas, Kostas, Elena Richards, Adelė, Damico.

Jų tėvas Jonas Sadauskas buvo taip pat pavyzdingas lietuvis. Sunkiai dirbdamas Pensilvanijos anglies kasyklose, jis ne tik išlaikė savo šeimą, bet ją ir išmokslino. O aplamai visas jų gyvenamasis namas, skendęs gėlių darželyje, liudijo jo savininku lietuviška nuotaiką, priminė toli paliktąją Lietuvą, spalvingą jos kaimo kampelį.

Velionė Petronėlė Sa-

dauskienė buvo atvežta į Serantono Noreikos laidojimo koplyčią. Sv. mišias atliko kun. Michael Valatka, ir buvo palaidota Tautinėse kapinėse. Jos palaidoti suvažiuo daugiau kaip šimtas giminių ir pažįstamų iš artimesnių ir tolimesnių vietovių, kurie papuošė jos karstą gražiausiomis gėlėmis.

Išsėkis ramybėje, geroji lietuve Motina!

Lietuvio

WORCESTER, MASS.

Keturioliktoji skautų sporto šventė

Birželio 21-22 dienomis Maironio parke, Shrewsbury, Mass., įvyks tradicinė Atlanto rajono skautų-čių 14-toji sporto šventė. Ši sporto šventė kasmet organizuojama Worcesterio Nevėžio tunto skautų. Ji jau virto rajonine ir išaugo į didžiulę skautų sporto šventę Atlanto pakrastyje. Į ją suvažiuoja iš įvairių vietovių ne tik skautai ir skautėjų komandos, bet ir vilkiukai, kurie lengvojoje atletikoje irgi bando savo jėgas.

Sporto šventėje, be krepšinio ir tinklinio, yra plaukimas, stalo tenisas ir daug lengvosios atletikos šakų. Varžybos vyks gražiame Maironio parke, kur sportininkai turi progos ir pasimaudyti parko pakraščius skalaujantiame ežere ir dvi dienas praleisti kartu su lietuvišku skautišku jaunimu iš įvairių vietovių.

Šeštadienio vakare bus didžiulis Joninių laužas su programa. Programoje dalyvauja skautės "Dainuotiesios rūtys" — J. Šiugždaitė ir D. Melnikaitė iš Waterburio, o Worcesterio skautai suvaidins P. Račiūkaičio parašytą vaidinimą "Paparčio žiedui pražydus". Laužui pasibaigus, bus šokių vėresnėsiams viršutinėje salėje ir jaunesniesiems žemutinėje salėje su jiems pritaikytu orkestru. Viršutinėje salėje giesės Worcesterio skautų vyčių orkestras, vadovaujamas s.v.v.s.l. R. Marcinkevičiaus.

Sporto šventės pradžia — šeštadienį, birželio 21 d. 10 (Nukelta į 4-tą psl.)

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Gal atstatys Radvilų pilį Biržuose

Elta-Pressedienės vokiečių spaudai pasakoja apie aplinkybes, kuriose galbūt susidarys galimybė atstatyti senąją Radvilų pilį Biržuose. Tokia galimybė tapo patikima dėl to, kad dviem lietuviams istorikams pavyko rasti Svedijos pilies planus. Planai tik 1629 ir 1704 metų, bet jų pagalba tikimasi atstatyti ir originalinį planą, pasinaudojant švedų karinės vadovybės sudarytais brėžiniais, kurie buvo švedų nusibraižyti rengiantis pulti Biržų pilį.

Brėžinių sudarymas esąs svarbus dalykas, nes ir Kauņa bei Trakų pilis atstatyti pavyko tik dėka to, kad laimingai buvo sugrąžintos, jų planai buvo išlikę. Tų planų išlikimas žymiai sustiprino "atstatytojų partijos" pozicijas. Mat, senovės paminklų atstatymo reikalu Lietuvoj (ir kitose nerusų respublikose) yra atstatymo šalininkų ir priešininkų "partijos".

(E)

Klaipėdos laivynas

Nuo šių metų pradžios įsteigtas "Lietuvos prekybos laivynas". Iš tikrųjų ne įsteigtas, o tik nauju vardu pavadintas ligšiolinis Leningrado Laivyno Agentūros filialas.

Šio laivyno vadovybei pavesta laivų taismo dirbtuvė ir visi prekybinio laivyno uosto įrengimai. Laivyne esą 19 prekinių laivų, jų tarpe keli tarp 15-20 tūkstančių tonų. Visų laivų bendras tonazas esąs 77 tūkstančiai

tonų. Laivyno personalo esą 1.000 žmonių, iš kurių apie 100 asmenų administracijoje. Laivyno viršininko pareigose minimas lietuvis Alfonsas Ramanauskas.

Kas valgys šitą arklieną?

Per Klaipėdos uostą dabar krepinama daugiau Sovietų Sąjungos importo ir eksporto. Svarbiausios importinės prekės čia minimos — pramoniniai įrengimai, chemikalai, oda, popieris, apelsinai ir kiti pietų vaisiai. Eksportuojama — anglis, nafta, mazutas, taip pat sviestas, medvilnė. Klaipėdos uostas taip pat imamas daugiau naudoti gyvulių auginimui: importuojami veisliniai gyvuliai, eksportuojami mėsiniai. 1967 m. per Klaipėdą eksportuota 18 tūkstančių mėsa skirtu arkliu, daugiausia į Olandiją ir Prancūziją.

(E)

Pirmoji lietuvių medicininė knyga

Saltykovo-Šcedrino bibliotekoj Leningrade atrasta pirmoji Lietuvoj išleista medicininė knyga. Tai 1584 m. Vilniuje išleista "Comentariola Medica et Physica ad aliquod scripta" (lietuviškai būtų "Medicininiai bei fizikiniai aiškinimai ir kiti raštai"). Knygos įvadas pasirašytas mediko Simo Simoniaus. Tuo tarpu nieko konkretaus nepatirta apie autorius tautybę, išskyrus tai, kad jis buvęs karaliaus ir didžiojo Lietuvos kunigaikščio Stepono Batoro rūmų gydytojas.

(E)

Kaip dingo Totorių respublika?

Krymo pusiasaly, prisiglaudusi prie Juodosios jūros krantų buvo Totorių Autonominė Socialistinė Sovietų Respublika, — nedidelė, vos 200.000 gyventojų, bet vistiek respublika, turėjusi savo administraciją ir, sakoma, neblogai gyvenusi. Dabar nėra tenai nei totorių, nei tos respublikos. Kur visa tai dingę? Kaip tai atsitiko?

Kurie to nežino, paaiškinimą gali rasti "Newsweek" žurnalo balandžio 7 d. laidoje. Sakoma, kad Antrojo pasaulinio karo metu kaikiurie tos respublikos totoriai bendradarbiavę su nacių ar-

mija. Karui pasibaigus, kai naciai buvo iš Rusijos išvisti, Stalinas nutarė totoriams atkeršyti. Visi jie buvo suminti, išvežti gyvuliniais vagonais į Sibiro plotus ir išskirstyti tenai po Kazachstaną, Kirgiziją ir Uzbekistaną. Jų autonominės respublikos vardas buvo išbrauktas iš knygų ir iš žemėlapių.

Praėjo nuo to laiko 12 metų, o apie Krymo totorių niekas nieko negirdėjo. Net pamiršta, kad Kryme buvo tokia respublika. Tik 1956 metais, kai Stalinas buvo jau nebegyvas, Nikita Chruščiovas iškėlė šita skandalą komunistų partijos suvažiavime. Tarp jo surašytų Stalino piktadarybių buvo įtraukta ir totorių tragedija. "Joks marksistas-leninistas negalėtų įsivaizduoti — kalbėjo Nikita, — kaip dėl atskirų asmenų nusikaltimų galima naikinti visą tautą". Šitais žodžiais Chruščiovas padarė pradžią ištremtųjų žmonių rehabilitacijai ir panaikinti autonominių kraštų atstatymui.

Bet aukščiausias sovietas totorius galutinai išteisino tik 1967 metų rugsėjo mėnesį, nors ir tas išteisinimas nebuvo labai tvirtai užkurtuotas ir Sovietų Sąjungos laikraščiuose nebuvo pa-

P. M.

Paveiksle rodyklė rodo krūmus netoli Ann Arbor, Mich., kur buvo rasta subadyta ir nušauta po užpuolimo graži brunetė mergina. Tai jau šešta čia per dvejus metus nužudyta mergina.

DR. P. GRIGAIČIO MIRTIES PROGA

Cia spausdiname Tėvynės Sargo žurnalo redaktoriaus dr. Domo Jasiučio ir jo žmonos Sofijos laišką, kurį jie atsiuntė ALSS Centro Komitetui, jo vicepirmininkui dr. Pijui Grigaičiui mirus.

Didžiai Gerbiame

Jonui Pakalkai,

L. S. Demokratų Sąjungos
Centro Komitetui.Didžiai gerbiamas ir
mielas Pone Pakalka,

Vakar nustojo plakti širdis Pijaus Grigaičio, garbingos Grigaičių šeimos nario, Lietuvos Socialdemokratijos korifejo, ALT pirmo vicepirmininko, Naujienų įkūrėjo ir leidėjo, maištaujančio ir kūrybingo žurnalisto, par excellence visuomenininko, veržlaus politiko ir tauraus lietuvis, kovojančio patriotika.

Velionis išpaudė savo darbais neįsilaikymus pėdsakus lietuvių tautos kultūriname ir politiniame gyvenime.

Vienas iš didžiausių Velionies ir jo šaunių bendradarbių nuopelnų lietuvių tautai yra tai, kad jiems pavyko neleisti Lietuvos darbininkijai atskilti nuo tautos kamieno, kad jie pajėgė ir sugebėjo nuteikti ją ginti didžiuosius žmogaus ir tautos idealus ir reikalus drauge su visais lietuvišiais.

Pijaus Grigaičio mirtis y-

skelbtas. Tačiau buvo pripažinta, kad visų totorių pasmerkimas buvo neteisingas, nes ne visi buvo kalti, nors kaltų kolaborantų tikrai būta.

Blogiausia, kad sovietų valdžia neleido totoriams atsteigti savo Krymo autonominės respublikos, nors jų ir nedaug beliko. Sakoma, kad tremimų metų ir Sibiro kalėjimuose bei stovyklose apie pusę jų išmirė. Likę gyvi dar klabena Maskvos duris ir kelia balsą užsieny, reikalaudami teisingumo. Vieniulika garsiausių totorių neseniai buvo areštuota. Jie kaltinami Sovietų Sąjungos šmeižimu. Byla bus Taškente. Kaltinamasis aktas apima 20 tomų, ir valdžia, esą, turinti 500 liudininkų. Ta byla kelia didelį susidomėjimą.

S. M.

ra sunkiai pataisomas smūgis.

Mes reiškiamė Jums ir Centro Komitetui gilią užuojautą ir maloniai prašome perduoti mūsų užuojautą Gerbiama Velionies šeimai.

Giliai Jus gerbia

Sofija Lukauskaitė-
Jasiaitienė,
Dr. Domas Jasaitis

Iš Vokietijos

Socialdemokratai juda

Jau esame rašę, kad Vokietijoje jaunosios kartos pastangomis įkurta Vokietijos Lietuvių Socialdemokratų Draugija (VLSDD). Balandžio 2 d. ji išleido 8 psl. biuletinį.

Jame yra tos draugijos darbo gairės. Jose skaitome, kad draugijos steigiamasis susirinkimas 1968 m. liepos 13-14 d. "pasisakė už socialdemokratinę idėjų įgyvendinimą žmoniųje ir už nepriklausomą, demokratinę ir socialistinę Lietuvos respubliką".

Draugijos valdybos pirmininkas yra dr. V. J. Bylaitis (53 Bonn, Schumannstr. 82). Į draugiją priimami ir už Vokietijos ribų gyvenantieji.

Biuletenis informuoja apie lietuvių socialdemokratų suvažiavimą Anglijoje birželio 8-13 d., apie Rytų ir Vidurinės Europos Socialistų Unijos konferenciją birželio 14-15 d., apie Socialistų Internacionalo kongresą birželio 16-22 d., abu įvykius Eastbourne, apie 60 mylių nuo Londono, ir apie draugijos seminarą liepos 11-13 d. Bad Godesberge, kuriame gali dalyvauti ir ne draugijos nariai. Seminaro darbotvarkėje — referatai ir diskusijos ideologiniais ir politiniais klausimais.

Draugijos nariai aktingai veikia Vokietijos Lietuvių Bendruomenėje, todėl ir biuletenyje ilgokas straipsnis apie netvarkingus pastatinius Lietuvos Bendruomenės Tarybos rinkimus.

Lietuviai studentai

Lietuviai studentai turi savo draugiją, kurios vadovybę sudaro Mečys Laudas (8 Muenchen, 15. Kapuzinerstr. 2/II), Artūras Hermanas ir Marina Auderytė. Jos kovo 31 d. išleistame 12 psl. semestriname biuletenyje "Mūsų studentas" Artūras Hermanas rašo, kad lietuvių studentų Vak. Vokietijoje esą per 50. Daugiausia jų esą Muenchene—

Naujienos iš Kanados

ST. CATHARINES, ONT

Dalyvauskim Joninių šventėje

Joninės, šią didžiąją pavasario šventę, šiais metais ruošia Niagaros pusiasalio skautų rėmėjai. Šventė įvyksta š. m. birželio 28 d. St. Denes parapijos salėje, Corlton ir Lake gatvių sankryžoje.

Šventės programa bus labai įdomi, ir nereikės nuobodžiauti. Bus suvaidinta G. Velickos 2-jų veiksmų muzikinė pjesė "Žydintis vasaros vėjas". Veikalo pastatyme dalyvauja E. Kudabienės vadovaujama "Aukuro" vaidintojų grupė, muz. A. Paulionio vadovaujamas parapijos choras ir G. Breichnerienės vadovaujama "Gyvataro" tautinių šokių grupė. Šis jungtinis menininkų vienetas su tuo pat veikalu buvo iškviestas į Torontą ir ten susilaukė didelio sėkmės. Su šiuo veikalu hamiltoniečiai yra kviečiami ir į kitas Kanados bei JAV Hetuvių kolonijas. Į vaidinimą yra įjungta gražiausios lietuvių liaudies dainos ir tautiniai šokiai ir visa tai tęsiasi tik pusantros valandos.

Šias Jonines rėmėjai ruošia, norėdami labiau pagyvinti skautų veiklą ir atėity juos patraukti į platesnį visuomeninį darbą.

Hamiltono ansamblis susideda iš 80 dalyvių, ir jie visi intensyviai ruošiasi šiai išvykai į St. Catharines. Galite suprasti, kiek jiems tenka įdėti darbo, kiek parodyti pasisventimo visų lietuvių labui. Tad atsilankydami į šią šventę įvertinsime ir sąvų idealistų menininkų gražias pastangas.

St. Catharines lietuvių kolonija yra maža, bet veikli. Čia jau yra koncertavę Ciurlionio ir Dainavos ansambliai, visa eilė didžiųjų Kanados ir Amerikos chorų ir kitų menininkų. Tai buvo galima surengti tik dėl to, kad visada į tuos koncertus atsilankydavo daug vietos ir aplinkinių kolonijų lietuvių. Šioje Joninių šventėje amerikiečiai lietuvių bus specialiai pagerbti.

Joninių šventė prasidės 2 val. popiet menų paroda. Parodoje bus gintaro išdirbinių, tautinių juostų, meno mėgėjo Stepono Šetkaus kūrinių ir kt. Paroda tęsis iki 6 val. vak. Lankytojams įėjimas nemokamas.

6 val. bus PLB švėtimo tarybos pirm. A. Rimkūno trumpas žodis ir po to meninė programa, kuri prasidės punktualiai.

Meninei daliai pasibaigus, svečių malonumui gros orkestras, veiks valgių ir gėrimų bufetas, Laimės šulinys ir kt.

Salė bus atidara nuo 2 val. popiet.

Vaziuojantiems iš Buffa-

11, Heidelberge — 8 ir pan.

Tas išsiblaškęs po visą kraštą trukdas didesne veikla pasireikšti. Būta ir didelės apatijos, bet 1968 metais buvę reikšmingi — lietuvių studentai padarė, subrendę.

lo, JAV, QE HWY, einančiu į St. Catharines, privaziavus miestą, pasukti į Lake St. Privaziavus Lake St., sukti į dešinę.

Vaziuojantiems iš Hamiltono, Toronto taip pat sukti į posūkį, kuris veda į Lake St. Privaziavus Lake St., sukti kairėn ir už pusės mylios bus St. Denes parapijos salė.

Tad gausiai dalyvauskite Joninių šventėje ir paremkite lietuvišką jaunimą! Iki pasimatymo birželio 28 d.!

J.Š.

STATYS ATOMINĮ CEPELINĄ

Vokiečių laivų statykla Liubeke paskelbė, kad ji ruošiasi statyti pirmą atomine energija varomą cepeliną. Planą tokiam skraidui padarė Austrijos inžinierius Erich Ieress.

Vokietija buvo pagarsėjusi savo cepelinais dar prieš karą, bet karo reikalams jie pasirodė nepraktiški ir buvo lyg ir pamiršti.

NAFTA TEKA PER ALPIŲ KALNUS

Šiandien nafta vamzdžiais teka per didelius atstumus, bet iki šiol ji dar netekėjo per aukštus kalnus. Tik 1964 m. buvo sumanyta ir pradėta testuoti vamzdžius iš Triesto uosto prie Adrijos jūros per Alpių kalnų Šveicarijoje į Ingolštado miestą Pietų Vokietijoje. Tas darbas baigtas, ir šandien nafta teka per Alpių kalnus.

Vamzdžių ilgis nėra labai didelis — tik 300 mylių, todėl lygioj vietoj ją praveisti būtų buvę patys niekai. Bet šiuo atveju reikėjo ją vesti per kalnų, reikėjo vamzdžius taip įrengti, kad nafta būtų galima pumpuoti į 1 mylios aukštį; reikėjo uolose iškalinti mylių ilgio tunelius, darbininkams kaikiur teko dirbti stovint ant pakabinamų dėžių, kaip dangoraižių langų plovėjams. O atsiminkime, kad vamzdžių gabalai buvo 40 pėdų ilgio ir svėrė po 12 tonų. Taigi, kad ir galinga ir išradinga šių dienų technika, bet minėtos vamzdžių linijos pravedimas ir jai nebuvo paprastas reikalas.

Darbas atsiėjo 4 kartus brangiau, negu paprastai, išleista 190 mil. dolerių. Iš suma sugrįš per 20 metų, bet vamzdžiai tarnaus dar 30 metų ir per tą laiką duos pelną savininkams.

Naftos kelionė vamzdžiais užtruks keturias dienas. Triesto kontrolės patalpoje sėdėdamas, tarnautojas galės stebėti naftos tekėjimą, mažiausias sugedimas bus matomas ir girdimas. Dabar nafta pietų Vokietijoje atsisie beveik keturis kartus pigiau.

Idomu, kad Sovietų Sąjunga, atvedus naftos vamzdžių į Čekoslovakiją, veda derybas su Vakarų Vokietija naftos vamzdžių prateisimo iki Bochumo miesto Vokietijos vakaruose reikalu. Mat, ir sovietams labai rūpi savo naftos rinką išplėsti.

LABAI ĮDOMUS ATSIMINIMAI

Atsiminimus visuomet įdomu skaityti, todėl siūlome įsigyti šias mūsų žinomų žmonių gyvai parašytas atsiminimų knygas:

VERGIJOS KRYŽKELEIOSE, Sibiro kankinės Stefanijos Rukienės tremties atsiminimų atsiminimų I tomas, 443 psl., kaina minkštais viršeliais \$5, kietais \$6.

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais—\$3.75.

KONTRŽVALGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

PASKUTINIS POSĖDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00

DU MEDINIAI IR TRYS GELEZINIAI KRYŽIAI, Antano Šukio atsiminimai iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų, 376 psl., kaina \$3.00

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULEJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina \$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00

DIENOJANT, Kipro Bielinio, 464 psl., kaina.....\$2.00

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielinio, 592 puslapiai, kaina \$2.00

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina\$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl., kaina \$5.

VYSKUPO P. BUCIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapacinskis, 273 psl., kaina \$3.

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina\$3.50.

KĄ LAUMES LĖMĖ (apie Salomėją Nėrį), Petronėlės Orintaitės, 234 psl., kaina\$3.

PALIK AŠARAS MASKVOJE, Barboros Armonienės, 253 psl., kaina \$3.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina\$2.

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, Petronėlės Liudžiūnienės, 88 psl., kaina\$1.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapių, kaina\$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

DANGUS DEPESESE, 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Švaistas, 325 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Tegul bus pagarbintas, Maiki!

— Labas vakaras, tėve. — Sei, Maik, ar tu rytoj eisi į škulę?

— Teve, aš eisiu į mokyklą, ne į "škulę".

— Ar žinai, kodėl aš klausiu?

— Ne, tėve, nežinau.

— Aš noriu įrašyti tave į škaplierius, Maiki. Kai turėsi daugiau česo, tai nueisim pas kleboną.

— O kam man reikia škaplierių? Tėvas nešioja juos visą amžių, o ką iš to turi?

— Maiki, bedieviškai nekalbėk. Brostvos reikalingos dūšios išganymui. Ypač jos reikalingos dabar, kai iš Amerikos mokyklų Dievas yra išvytas, poteriai uždrausti. Leydeno miestely žmonės anądien buvo nutarę išmestus poterių sugrąžinti, ir jau visą savaitę tyčerkos skaitė vaikams iš Biblijos Dievo žodį, mokino poterių. Pradėjo ir Brocktono katalikai kalbėti apie maldų į savo skules gražinimą, ale švietimo komisaras raidavei juos užpuolė. Sak, nevalia laužyt zokony. Nu, ir poteriai vėl nutilo. Tai matai, kas darosi. Baisu ir pamislyti.

— Aš, tėve, nematau čia nieko baisaus. Mūsų Amerikoje bažnyčia yra atskirta nuo valstybės, todėl Vyriausios Tribunos yra uždraudę kisti bažnytinis dalykus į švietimo įstaigas, į mokyklas, kurios priklauso valstybei. O jei kas nori poteriauti, tam yra bažnyčia. Poteriai galima kalbėti ir po medžių atsėdus. Ko lįsti su jais į mokyklas, kurios skiriamos apšvietai?

— Vot, Maiki, tokia tavo kalba ir parodo, kad tau reikalingi škaplieriai. Ir ne tau vienam. Škaplieriai reikalingi ir kitiems. Juk matai, kas dabar Amerikoje darosi. Nėra tos dienos, kad nebūtų kur bankas aprubavot, kad nebūtų kas apiplėstas arba užmuštas. Didžiausias ištvirkimas. O kodėl taip yra? Todėl, Maiki, kad žmonės užmiršo Dievo prisakymus, neina bažnyčion,

kunigui rankos nebučiuoja, tegul bus pagarbintas nepasako; net ir kunigai išeina iš doros kelio, pradeda žyngtis, pameta savo stoną. Tokio ištvirkimo svietas dar nematė. Todėl reikia nors škaplierius užsidėti, ba kitaip Dievas gali užleisti antarą patapą ar kitokią koroną. — Ar žinai, tėve, kad seniau, kai mokyklose vaikai buvo mokinami poterių, kai žmonės daugiau lankydavo bažnyčias, daugiau melsdavosi ir kunigams rankas bučiuodavo, tada buvo daugiau žiaurumo, daugiau keršto, daugiau išnaudojimo ir daugiau visokių skriaudų, negu dabar. — Aš netikiu, kad taip buvo.

— Tėvas gali tikėt ar netikėt, bet praeitis buvo daug blogesnė, negu dabartis. Ypač žiaurus buvo religiniai fanatikai, vadinami puritonais. Jiems rodėsi, kad kiekvienas, kuris su jais nesutinka, buvo susidėjęs su velniu ir tokį reikėjo sunaikinti. Salemo mieste, į šiaurę nuo Bostono, ir šiandien galima dar matyti "raganos" statulą. Puritonai suimdavo moterį ar vyrą, nužiūrėdą motyčiau su velniu, ir nušėdavo mirti. Nuteistuosius kardavo ant kartuvių. Ir dabar tenai tebėra vadinamas Kartuvių Kalnelis (Gallows Hill), kur buvo žudomi nekalti žmonės. Istorija sako, kad ant to kalnelio iš viso buvo pakarta 19 "raganų". — Kažin, Maiki, ar tas gali būt teisybė?

— Tai yra istorinis faktas, tėve. Bet tai dar ne viskas. Dėl religinių pažiūrų skirtumo buvo žiauriai persekiojami ir mormonai. Jie turėjo trauktis su visa manta, su gyvuliais, į vakarus: turėjo keltis per upes be tilutų, ir kur tik apsidodavo, vilur būdavo puolami ir šaudomi. Įsikūrė tik dykumoj, toli nuo kitų.

— Nu, kiek aš žinau, Maiki, tai mormonai buvo pasi- leidę žmonės. Vyrų turėdasi po keliolika moterų.

— Tas tiesa, tėve, jie praktikavo poligamiją, daugpatystę. Bet religinių pažiūrų

Juodojo pasaulio sukilimas

STASYS MICHELSONAS

(Tęsinys)

UNIVERSITETĄ PER KRAUJĄ IR LAVONUS

Kulminacijos punkto buvo pasiekta 1962 metų rug- sėjo 29 dieną, kai Vyriausios Tribunos įsakė valstybi- niam Mississippi universitetui priimti studentu Jamesą H. Meredithą, 29 metų amžiaus negrą, buvusį Korėjos kareivį.

Pagal JAV konstituciją, mokyklas valdo pačios valstijos. Federalinė vyriausybė neturi teisės į šį reikalą ki- stis. Todėl Mississippi valstijos gubernatorius Ross Barnett paėmė universitetą savo kontrolėn ir pareiškė, kad negrui Meredithui nesą universitete vietos. Jeigu jis turi pakan- kamai pradžios mokslo ir nori aukštesniojo, pareiškė gu- bernatorius, tai tegul eina į Jacksono kolegiją, kur studi- juoja jo pati. Tai esąs Mississippi universiteto skyrius negrams. Mokslas lygus.

Bet federalinė vyriausybė užsispyrė savo įsakymą įvykdyti. Teismas pripažino gubernatorių "nusikaltus" ir uždėjo jam po \$10,000 pabaudos už kiekvieną dieną, kol neįsileis to negro universitetan.

Tuo tarpu prezidentas Kennedys pašaukė 17,000 vy- rų armiją, kad įvestų tą negrą universitetan jėga. Prie univversiteto susirinko tūkstantinė žmonių minia. Kai ginkluoti kareiviai pradėjo pro tą minią laužtis, kilo riau- šės, ir prasidėjo šaudymas. Du vyrai buvo užmušti ir apie 50 žmonių sužeista. Per žmonių lavonus ir kraują negras buvo įvestas. Tai įvyko nedideliame Oxfordo miestely, kur yra tas Miss. universitetas.

Rytojaus dieną negras be egzaminų buvo įregistruo- tas kaip studentas ir apgyvendintas bendrabuty. Kenne- džio valdžia davė jo apsaugai tris ginkluotus maršalus, kurie buvo visuomenės pinigais apmokami ir išlaikomi universiteto bendrabuty. Jie kasdien nuveddavo tą juo- duką į pamokas ir parvesdavo atgal į bendrabutį. Kaiku- rie profesorai dėl tų įvykių rezignavo.

Kitas negras buvo panašiu būdu 1963 metais įves- dintas į Alabamos universitetą. Čia taip pat buvo pavar- tota žiauri federalinės valdžios jėga, kariuomenė. Ir tik tos valstijos gubernatoriaus Wallace'o dėka buvo išveng- ta kraujo praliejimo.

Washingtono CIA agentai dabar jau galėjo Afrikos negrams skelbti: Žiūrėkite, jūsų broliai Amerikoje uni- versitetus lanko! Mes pristatysime universitetų ir jums. Neklausykite, ką jums meluoja komunistai.

Priedo buvo dar suorganizuotas ir finansuotas didin- gas Amerikos negrų žygis į Washingtoną. Traukiniais, autobusais ir lėktuvais jų suvežta tenai apie 250,000. Negrų vadai tikėjosi, kad Washingtonu jie galės užimti

daugpatystę nėra nuodėmė. Biblija parodo, kad žydų tautos pranašai, vadai, ku- rie su Dievu turėdavo bičiū- liškus pasikalbėjimus, taip pat praktikavo daugpatys- tę. Sakoma, kad jų karalius Salomonas turėjęs net 2,000 moterų. Arabai ir šiandien praktikuoja poligamiją. Ne- abai seniai Amerikon buvo atvykęs Jordanijos kara- liukas Huseinas prašyti pi- nigų nuo komunistų gintis ir nupirko savo moterims 12 kadilakų, brangiausių Ame- rikos automobilių, tačiau dėl daugpatystės čia jo nie- kas neboikotavo. Matai, šiandien jau kitokie laikai. Šiandien jau ir "raganų" niekas negaudo. Taigi, kai tikėjimo mažiau ir mažiau škaplierių, tai pasaulis daug žmoniškesnis.

— Ar tai tu rokuoji, kad tikėjimas buvo kaltas, kada puritonai kardavo žmones?

— Ne, tėve, tikėjimas ne- mokina žmonių karti. Prie- šingai, jis sako: neužmušk. Kalti tamsūs žmonės, fanatikai, kad vardan tikėjimo persekioja kitus. Ir iš to mes darom išvadą, kad tikėjimas nesulaiko žmogaus nuo blo- gų darbų. Jeigu žmogus va- gis, tai jis ir bažnyčioj iš- svetimos kišenės pinigus iš- trauks.

— Dac rait, Maik. Atsi- menu, kaip Plungė čigonas besispaivedodamas apvogė kunigą, auksinį dziegorėlį numovė.

— Kartais, tėve, ir kuni- gas nusideda. Turbūt, atsi- meni Čenstakavos kun. Ma- chochą, arba mūsiskį kun. Ol- šauską. Juk jie nebuvo be- dieviai: jie mišias laikė, pa- mokslus sakė, mokino žmo- nes doros, o kaip jie patys pasielgė? Tai kitas pavyz- dys, kad tikėjimas negali žmogaus nuo blogų darbų apsaugoti.

— Bet tai buvo labai se- niai, Maiki. Dabar tokių ku- nigų jau nėra.

— Jeigu nėra tokių, tai yra kitokių, kurie laužo įsta- tymus. Paimkim kad ir tuos poterių mokyklose. Vyriausios Tribunos juos uždrau- dė. Tai yra įstatymas. Bet kunigai iš pasaly mokina tą įstatymą laužyti. Tai yra nu- sikaltimas prieš šalies tvar- ką, tėve, — baustinas nusi- kaltimas!

— Ar tu galėtum už tai kunigą bausti?

— Galėčiau, tėve. Juk jis mokina vaikus nuo mažens jau laužyti aukščiausiojo autoriteto nustatytą tvarką.

— Dac inaf, Maik. Gud- bai!

Kongreso rūmus, tenai susėsti ir sėdėti.. Bet ten jų nepri- leido. Gražiai, mandagiai, civiliniais drabužiais apsirengę valdžios agentai nuvedė juos į kitą Washingtono pusę, prie Lincoln paminklo, ir čia prasidėjo kalbos. Visų pir- ma vietos arkivyskupas buvo paprašytas atlikti invoka- ciją, o po jo vienas negrų vadų turėjo pasakyti pagrindi- nę kalbą, jo paties parašytą. Bet arkivyskupas dirstelėjo į jo rankraštį ir krūptelėjo. Kalbos pradžia buvo tokia: "Įvyko pirmas didžiulis mūsų žygis. Nuo čia mes žygiuo- sime toliau. Mes eisime iš miesto į miestą, ir kur mes pra- eisim, liks tik pelenai ir kraujas!.."

Arkivyskupas nusigando ir atsisakė nuo invokacijos, jeigu tie žodžiai nebus išbraukti. Negras sutiko išbraukti.

Kalboms ir dainoms pasibaigus, negrai tuojau buvo iš Washingtono išvesti ir susodinti į vežimus važiuoti na- mo, o jų vadus prezidentas pasikvietė į Baltuosius Rūmus, gerai juos pavaišino, pasakė gražių komplimentų ir pri- žadėjo jiems visokios pagalbos jų kovoje už "civil rights".

DEMONSTRACIJOS IR RIAUŠĖS

Pajutę, kad prezidentas taip švelniai juos glosto, neg- rai pradėjo reikalauti visko. Jiems buvo jau pripažinta teisė mokytis mišiose mokyklose ir teisė laisvai keliauti po visą kraštą, bet jie norėjo daugiau. Jie pareikalavo ir balsavimo teisės, kad galėtų būti renkami į valdžią. Pie- tinėse valstijose jiems dar trukdė rinkimams registruotis, todėl ir čia įsikišo federalinė valdžia. Jos agentai pradėjo automobiliais vežioti negrus į registracijos punktus.

Bet negrai vistiek nebuvo patenkinti. Demonstracijos ir protestai tęsėsi toliau. Iš pietinių valstijų bruzdėjimas paplito po visą šalį ir apėmė šiaurės miestus, kur negrams nebuvo taip bloga, kaip pietuose. Protestai reiškėsi ne tik vietinėmis demonstracijomis, bet ir ilgomis eisenomis iš miesto į miestą; pagaliau prasidėjo "sėdėjimai". Iš pradžių jie būriais susėdavo gatvėse, kur tirščiausias eis- mas, o vėliau užsėdavo ir įstaigas. Pavyzdžiui, suėdavo į restoraną ir užimdavo visas sėdimas vietas. Nei jie val- gė, nei gėrė, tik sėdėjo ir sėdėjo iki vakaro ir įstaigą už- darant neidavo laukan. Arba suėdavo ligoninėn ir tenai susėdavo, neleisdami slaugėms ligonių aptarnauti. Jeigu policija juos iš kur išmesdavo, tuojau kildavo protesto demonstracija dėl policijos "brutalumo".

Šiaurinėse Amerikos valstijose, kur niekad nebuvo negrų vergijos nei segregacijos, negrai protestavo, kad jų gyvenamuose kvartaluose mokyklos "prastos". Ir tvir- tino, kad vistiek esanti "segregacija de facto". Kai jiems buvo parodyta, kad čia jokios segregacijos nėra, kad ir kituose kvartaluose mokyklos ne kitokios, tai jie pradėjo protestuoti prieš mokyklų vadovėlius. Esą, vadovėliai sukaiti aiškina istoriją, nepripažindami negrų rasei už- tarnauto kredito. Kovose su angliais Bostone didvyriškai žuvęs negras Attuks, bet mokyklų vadovėliuose apie tai nei mur-mur.

Bostone jie reikalavo, kad jų vaikai iš Roxbury prie- miesčio būtų vežiojami į "geresnes mokyklas", kurias lanko daugiau baltveidžių, — čia jau būtų geri kad ir tie patys vadovėliai.

Bet tos mokyklos buvo jau perpildytos, todėl miestas prižadėjo pastatyti negrų kvartale naujų mokyklų. Negrai užprotestavo. Naujų mokyklų savo distrikte jie nenorį. Ginčams besitęsiant, trys mokyklos negrų distrikte su- degė... Ir valdžia nenorėjo padegėjų ieškoti.

Ramybės nebuvo ir šiuos žodžius rašant. Demonst- racijos ir riaušės vis kartojo. Ypač didelės riaušės įvyko Roxburio priemiesty 1967 metų pavasarį. Būrys negrų užėmė labdarybės įstaigą, iš vidaus užsirakino ir pranešė telefonu, kad jie nieko neįsileis, kol neateisias labdary- bės viršininkas išklausti, ką jie norį pasakyti. Policija išmūšė duris ir tvarklaužius išmetė laukan. Bematant kilo riaušės. Pasigirdo šūviai, pradėjo degti namai, byrėti dau- žomų langų stiklai, ir prasidėjo krautvių plėšimas. Kai atvyko ugniagesiai gaisrų gesinti, maistininkai puolė ir juos, pradėjo daužyti aparatus. Keli ugniagesiai ir poli- cininkai buvo sužeisti ir nugabenti ligoninėn. Turto su- naikinta už \$2,000,000.

Rytojaus dieną negrai pradėjo reikalauti, kad poli- cija būtų patraukta teisman už "brutalumą". Esą, suim- tus mūsų brolius ji brukte bruko į savo vežimus. Vienai negrei net ranką užlaužė už nugaros (kai ji draskė poli- cininkui akis). Ir teisėjas policiją apibarė, kam ji "be reikalo vartoja jėgą". Teko girdėti, kad po to policininkai pradėjo kalbėti apie streiką. Girdi, jeigu kils naujos riau- šės, mes susistreikuosim. Tegul tokie teisėjai patys daro tvarką. O teisėjai laikėsi Washingtono politikos — neg- rams pataikauti.

Bet Bostonas tai tik šešėlis to, kas darėsi Chicagoje, Clevelande, Detrote, New Yorke, Rochestery ir kitur. Ypač baisios riaušės buvo 1965 metų vasarą Los Angelėje.

(Apie tai bus kalbama toliau)

John L. Lewis — mirė sulaukęs 84 metų amžiaus.

Kubietis Armando Socarras Ra- mirez, 22 m. amžiaus, palengva atsigauna Madrido ligoninėje, Ispanijoje, po pavojingos kelio- nės iš Kubos. Jis su draugu bu- vo slapta prisikabinę prie lėk- tuvo ratų, siekdami pabėgti iš Kubos. Jo draugas, 16 metų jau- nuolis, lėktuvui pakilus, nupuo- lė žemėn ir užsimušė, o jis, ken- tėdamas 40 laipsnių žemiau nu- lio temperatūrą, atskrido, visas apšalęs ledu. Gydytojai stebisi, kaip jis, lengvai apsirengęs, ga- lėjo išlikti gyvas.

Detroito policininkas Ronald August rūko cigaretę teismo pertraukoje Mason, Mich. Jis buvo kaltinamas 1967 m. per Detrote vykusias negrų riaušes Algiers motelyje nušovęs tris jaunuolius negrus. Prisiekusieji posėdininkai jį išteisino, nes pa- aiškėjo, kad tie negrai jį buvo užpuolę šaltais ginklais.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žo- dynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30,000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žo- dynas, redagavo Karsavi- naite ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kai- na — \$5.00.

Lietuviškai angliškai žo- dynas, Vilius Peteracio, II aida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Introduction to modern Lithuanian, parašė Damb- riūnas, Klimas ir Schmal- stieg, 471 psl., didžiausias ir moderniausias angliškai kalbantiems lietuvių kalbos vadovėlis, kaina \$7.

MOTERŲ SKYRIUS

MARIUS KATILISKIS

Senatvėje

(Tęsinys)

Po to prasidėjo siuntinių bangos. Tikrai, kaip kokiose mariose. Siuntė broliai ir seserys. Siuntė ir jiedu su motina, kiek išgalėjo. Ko tik pageidavo, kas tik kam ant seilės užėjo. Tas vienas vaikas tenajos, o čia visos drūgalyės. Dvirčiai, laikrodžiai, foto aparatai, šikšniniai portfeliai, paskui motociklai paaugusiems berniukams. O drapanų, o avalynės tai jau su mėsakabėmis šakėmis neverši... Ir didesnė dalis tokių niekelių, kaip skarelės ar kas, tinkančių pardosui, kad rublio vietoje prasimanytu.

Marti šnekutė, maskatuojanti liežuviu, kaip menturiu. Ir nieko nebojanti, lyg jai čia būtų vistiek. Prirašo po kelis puslapius, išsiplėšusi iš vaikų aritmetikos sąsiuvinio. Tas gyvena čia, o anas kitur. Tam pusėtinai, o kitam visai nesiseka. Kas grįžo iš šaltosios žemės, o kas nebegrįžo. Jiedu dirba kolūkyje, turi pusę trobos, nes kitame gale įkurdino atėjūną, tokį rudnagi, jog širdis pyksta einant pro šalį. O ką tu istaisysi? Eini dantis sukandęs, ir tiek. Klėtyje, jeigu žinotumėte, tiktai per kiemelį, įsitaisė Stepas Simokaitis. Kur jis ir bepasidės, kai jo viensėdis nukvėjęs iki pamatų per karą? Visi dabar lygūs, visi eina, kur brigadierius varo. Kai dalijo po šešias dešimtis arų, tai kaip ten buvo, kaip ne, o Simokaičiui primatavo senąjį sėdybos daržą. Ten, kur mamelė sėdavo rasodą, kur nokino skėlainius, kur civikliniai burokai virsdavo iš lysvių ir bastučių gūžės sprogdavo iš traškumo. Bet jie įmėslavo, įtrėšė savo sklypelį ir dabar jau eina lygiomis. Žemė aplink visur gera.

Kas teisybė, tai teisybė, sutikdavo Juozapas Čeponis. — mūsų žemė gera. O Čeponienę apnikdavo tikras siutis:

— Va, — sakydavo ji ne kartą, — būtume pasilikę ir būtume gyvenę kaip žmonės, savoje žemėje. O dabar ten gyvena kiti.

Kiti, kiti, kas teisybė, tai teisybė. Tik visa bėda, kad negali gyventi visur vienu metu.

Čeponiui kėsnis užsiskersuodavo, gomurį įnikdavo svilinti rienuo, kai tik kas primindavo Simokaitį. Kiek tas nevalėika jam pridartė bėdų, kiek uždavė tūžmasties, kiek sveikatos atėmė. Prie visokių valdžių trynėsi, o žiūrėk, jo nei į Siberiją neišvežė, nei sušaudė, nei ką. Ir dabar gyvena jo klėtyje ir kapstosi jo darže.

Marti vis pažarsto pelenus pagaikščiu, kad neišblėstų žarija. Vis tai tą, tai kitą kiekvienam laiške. Ir dabar ji, dėkodama už dovanas, pasakojasi, kaip jiems gerai einasi. Gink, Dieve, brangūs tėveliai, kai jau išėjote pensijon, nieko mums nebesiūskite. Gerai žinome, ką reiškia pensija. O tie, kurie negauna siuntinių, mums baisiausiai pavydi. Šmežia visaip, apkalba, nebūtų dalykų prasimano. Simokaičiai tai jau ypatingai, nes giminių užjūriuose neturi ir nieko negauna. O toliau, pamanykite, marti rašo, paskutiniu metu keisti reiškiniai jų kieme ėmė rodytis. Ne iš karto, pamažiukais taip, bet gyvenant ankštai, susigrūdus, kaip žiurkėms viename urve, šipuliuko dancui parakti nenusiėpsai. Taigi — kaimynų moterys įniko rėdytis. Madingos suknelės, rankinukai, bateliai. Vyrai tai viena, tai kitą gerą daiktą parsiveža. Mūsų klėty nuo pamatų verčia. Girdi, įsirengs namą su visais patogumais, kaip mieste. O kai ruoš įkurtuves, tai surengs balių, jog zuikių blakstienos išdulkės nuo dainų. Tegul sau dulkinas, tik tas dvasna Simokaitis visiškai dantų nevaldo. Aną dieną, prisilupęs šniūrinės, rametosi tarpduryje ir gvorauja. Va, užsprinkite jūs su savo siuntiniais. Mums nereikia amerikoniškų lupatų, mes galim pasiredyti geresnėm drapanom ir iš savo kišenės...

Nu, nu, duosis matyti... Mes gal ir nežinosim, o kam reikia, tie jau sužinos, iš kur jo kišenė pildosi — savaip, įpejančiai baigė laišką marti.

Čeponis vaipėsi, žaksėjo. Tokių laišku geriau nerašytų. Kas jam tas Simokaitis? Ar kad jo klėtyje įsitaisė, kad ūmai praturtėjo? Kolchozose, sako, visi vagia ir nėnigina, jei tik prie sklės prieina. O Čeponiui tai kaip garstyčios ant nuplėtos rankos. Kur ėjo, kur nesisėdo, vis tas Simokaitis. Reikėjo, matai, apie tokį nederlį pasakoti laiške. Iki paslėpanių atsiėdęs jisai.

Šiemis dienomis plačių vėžių miręs garsus filmų aktorius Robert Taylor. Kairėje jis 1948 m. su savo pirmąja žmona Barbara Stanwyck, dešinėje 1954 m. su antrąja žmona, vokiečių kilmės aktorė Ursula Theiss. Jis mirė Santa Monicoj, Cal., sulaukęs tik 57 metų amžiaus.

Henrikas Radauskas

MOTERIS PRIEŠ VEIDRODĮ

Moterie akimis kaip undinės
Ir plaukais purienų spalvos,
Pažiūrėk: spindulys paskutinis
Dreba sienoj virš tavo galvos.

Nors žinai, kad jau niekas negali
Atsitikti, žibuokles segi
Prie širdies ir dediesi vualį
Ir veidrody veidą seki.

O po veidrodį draikosi dūmas,
Tyliai šlama tamsus kambarys,
Tyliai šaukia akių mėlynumas,
Kad sugrįžtų, tačiau nesugrįžtų.
Tartum medžio raižytojas, laikas
Tau ant veido išraižė metus,
Tavo silpstančios rankos laikas
Už jausystės, saldžios kaip medus.

Kai buvai devyniolikos metų,
Nenorėjai skaityti eilių:
Aklos deivės parke nemato
Spindulių, žiedų ir žolių.

O dabar, tamsumoj pasirėmus,
Savo gėstančius plaukus draikai,
Ir tik mano eilėraščių rėmuos
Dega tavo jaunystės plaukai.

Iš H. Radausko poezijos knygos, pavadintos "Eilėraščiai"

Buvo kaimynai, laukas su lauku. Simokaičio dirvas merkė slėsumas, kurią nusausinti tebuvo galima tik per Čeponio žemę. Kaimynui privalu padėti, ir prie liudininkų sutarė, kad griovį savo pusėje Simokaitis išsiklas vienas, o Čeponio dalyje — abu. Išvarė Griovį, ir Simokaičio žemė pastebimai ėmė keistis. Išnyko viksvos, išdžiūvo varputė. Pasikeitė ir Čeponio žemė, tik atvirkščiai. Numirko avižos, supuvo bulvės, sukrito žieminių rėžis. Varom griovį toliau, varom, kada tik sutikdamas ragina kaimyną Čeponis. Tas kuirinas, teisinasi, skundžiasi užpuolusiom bėdom, vis ketina negaišdamas pradėti, kol neužėjo ruduo ir šalčiai. Pavasarį vėl dainelė iš naujo. Ko nedarė Čeponis — ir gražioju ir teismu pagrūmojo. Kaip į sieną. Per kaimynus nugirdo, kad Simokaitis nė nemano kasti, dar tyčiojasi. Jeigu tam seniui šlapia, tai tegul knisiasi kaip kurmis — jo žemė esanti sausa. Norės bėdų — gali duoti į teismą. Kas jam esąs teismas?

(Bus daugiau)

(Paimta iš ką tik Nidos išleistos "Penktosios praadgės", kuri už \$3.75 gaunama ir Keleivio administracijoj).

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Šveikauskienė sutiko atsakyti į Keleivio skaitytojų klausimus teisės reikaliais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia pažinti, kad esate Keleivio skaitytojas. Klausimus (prašome siųsti tiesiog šio adresu:

Dr. M. Šveikauskas, Attorney at Law,
Co-operative Bank Plaza
1864 Centre Street
Boston, Mass. 02132

Klausimas

Mano dėdienė yra 79 metų amžiaus ir turi kraujo gyslų sukalkėjimą. Ji yra labai gero būdo ir dosni. Vaikams visuomet perka dovanų Kalėdoms ir jų gimtadieniui. Mes esame nauji ateiviai, kuriuos žmonės vadiną dipukais. Mes turime pusbrolių ir vieną pusėsėrę, visi yra to paties laipnio giminės dėdienės.

Zinome, kad dėdienė neturi surašiusi testamentą. Taipogi žinome, kad ji laiko pinigų dviejuose bankuose: savo ir vieno pusbrolio vardu viename banke, kitame — savo ir pusėsėrės vardu. Nuo pat mūsų atvykimo dienos ji mus globojo ir vis žadėjo, kad mūsų neužmirš, nei mūsų vaikų. Mes niekuomet jos neklauseme, ar ji turi sudariusi testamentą, bet ji kelis kartus minėjo, kad ji sudarysianti testamentą. Taip ir pasiliko, o dabar ji kartais nušneka ir apie mus, ir apie kitus, o kartais net apie nebūtus dalykus.

Mano žmona, kuri užėina bent du kartus per savaitę pas dėdienę, padeda jai aptvarkyti namus ir nupirka produktų. Vieną kartą bevaldama namus rado stalčiuje banko kvitute. Joje buvo parašyta dėdienės vardas ir pavardė, o paskui buvo parašyta "in trust" ir pusėsėrės vardas. Dėdienė mums seniau pasakė, kad ji turinti pinigų kartu su pusbroliu ir pusėsėre, atseit "joint".

Dabar norėtume Tamstą paklausti: jei dėdienė numirtų, kas galėtų jos pinigų išimti iš bankų? Ar "joint" ir "trust" yra tas pats reikalas? Jei ne, tai katras būtų palankesnis? Ar pusbrolis ir pusėsėrė galėtų, dėdinei mirus, išimti pinigų ir pasidalinti su kitais? Kas tokiu atveju reikėtų mums daryti?

Dėdienė tikrai mano, kad, jei mirus, visus pinigų visi lygiai pasidalins. Dėdienė iš esmės yra mums ir mūsų šeimai palankesnė, negu kitiems. Ar gali būti, kad nei mums, nei mūsų vaikams nieko neteks dėdinei mirus?

Giminės

Indiana.

Atsakymas

Dėdienė buvo reikalinga testamentą, kai ji buvo sveika ir pilno proto. Jei ji turi vadinamą cerebral sklerozę, jos testamentas, jeigu ji dabar sudarytų, galėtų būti "ginčijamas" (contested), ir niekas negalėtų iš anksto pasakyti, kuo ir kaip tas ginčas pasibaigtų.

Dėl bankuose laikomų pinigų: "in trust" reiškia, kad kol pinigų savininkas yra gyvas, pinigai yra jo. Po savininko mirties paveldi tas

asmuo, kurio vardu "trust" buvo "laikomas". — Tamstų atveju — Tamstų pusėsėrė. Jeigu padedant pinigų bankan "in trust" Tamstų pusėsėrės "labui" (for the benefit of), Tamstų dėdienė buvo protingai sveika, — tada, jei mirus, Tamstų pusėsėrė neturės sunkumų pinigų gauti. Ji neturės jokios teisinės prievolės "dalintis" jų su kitais.

Dėl pinigų, laikomų banke Tamstų dėdienės ir pusbrolio vardu "kartu" (jointly). — dėdinei mirus, pusbrolis galėtų tuos pinigus iš banko išimti. Teismo keliu kartais pasiseka įrodyti, kad pinigai iš esmės priklausė mirusiajam asmeniui; kad jie buvo padėti bankan vien mirusiojo asmens "patogumui" (pav., kad mirusiojo asmens ligos atveju kitas vadinamasis "joint tenant" galėtų nueiti į banką ir išimti pinigų savininko reikalus), kad miręs asmuo nei manyte nemarė "dovanoti" pinigų vadinamajam "joint tenant", ir pan.

Kai iškyla toks reikalas, sunku pasakyti iš anksto, kuo jis pasibaigs. Paprastai būna lengva įrodyti, kad pinigai priklausė mirusiajam asmeniui. Tačiau nėra lengva "nuneigti" vadinamojo "joint tenant" teigimą, kad banko sąskaita buvo mirusiojo asmens jam "dovanota".

Jei žmogus nori būti tikras, kad jo paliekami pinigai bus išdalinti tiems, kuriems jis nori juos palikti, — jis turėtų laikyti savo pinigų savo paties vardu, o ne bendrai (joint) su kitu asmeniu.

KODĖL PABRANGO OBUOLIAI?

Prieš karą obuoliai Amerikoje buvo pigesni už bulves. Ir taip turėtų būti, nes bulvės reikia daug žemės, sėklų, trąšų ir daug darbo, o obuoliai gi patys auga, todėl už 15 centų galėjai nupirkti 10 svarų gerų obuolių. O šiandien už 3 svarus obuolių reikia mokėti 70 centų. Kodėl toks pabrangimas?

Priežastis yra ta, kad Washingtono valdžia uždraudė fermeriams samdyti Kanados prancūzus obuoliams skinti. Kanadiečiai priskindavo bušeli obuolių už 35 centus ir neblogo uždirbdavo, nes jie dirba labai greitai. — ne po vieną obuolį ima, bet visų glėbiu braukė braukia į krepšį. Amerikiečiai skina tik po vieną obuolį, ir jiems mokama už bušelį, o už dieną. "Ir aš turiu jiems mokėti už 5 dienu darbo savaitę nuo \$175 iki \$200," aiškina Richard S. Martin, kuris turi obuolių ūkį Massachusetts valstijoje. Štai kodėl obuoliai taip pabrango.

Vietinės žinios

Paminėtas Birželio teroras

Birželio įvykiai — tai Lietuvos istorijos juodos gedulo lapas. 1940 m. birželio mėnesį Lietuvos laisvę sunaikino pirmoji bolševikų okupacija, 1941 m. birželis — siaubingos trėmimų ir teroro dienos. Visa tai šiandien žmonės tyliai prisimena Lietuvoje, ir garsiai skelbėdami pasauliui savo tautos kančias užsienio lietuviai.

Praeitą sekmadienį Bostone įvykęs Birželio įvykių minėjimas gal ir nebuvo pakankamai gausus publikos atžvilgiu. Mat, esą karšta, nepatogu sėdėti. Tai teisingai, pradėdamas šį minėjimą, Lietuvos Bendruomenės apylinkės pirmininkas dr. Stasys Jasaitis pastebėjo, kad tada Sibiran vežami mūsų broliai daug daugiau kentėjo, nes buvo ir karščiau, užkaltaus vagonuos trūko ir vandens, ir oro. Taigi, laikas, sakytume jau lyg ir silpnina mūsų atmintį.

Prof. kun. Stasio Yloa kondensuotas žodis, nušvėtes komunistų brutalumą, jų politiką ir mūsų tragediją, turėjo kiekvienam giliai įsmigti į galvą ir širdį. Meninėje dalyje porą dainelių padainavo kun. Vincas Valkavičius, kuriam akomponavo dr. Vytenis Vasyliūnas, ir nuotaikingai padėklamavo eilėraščių Feliksas Kontautas.

Visą iškilnę įreminio, kaip ir visada, himnai, malda, vėliavos.

Susirinkime kilo klausimas, kad tokių iškilnių progų priimama rezoliucija turėtų būti platesnio turinio, apimanti visos lietuvių tautos genocido grėsmę.

Bostono

PARINGINTŲ KALENDORIUS

Birželio 22 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr. Jos III aukšto salėje Sandaros 7 kuopos banketas Jadvygai Tumavičienei pagerbti.

Rugpjūčio 10 d. Romuvos parke Brocktone-Montelloj Minkų radijo gegužinė.

Spalio 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr. Jos salėje lietuvių radijo valandos Laisvės Varpo parengimas.

ATSIUNTE PAMNETI

Silainė 1940-1969, — Alfonso Nako redaguotas 36 psl. leidinys Detroito Lietuvių tautinių šokių grupės "Silainės" 20 metų sukakčiai paminėti. Išleido minėtos grupės tėvų komitetas.

Leidiny yra Aisčio eilėraštis Silainė, grupės veiklos apžvalga, sveikinimai ir įvairių nuotraukų iš grupės gyvenimo.

RŪKYSI, NEROKYSI,

O BIZNIERIAMS PELNAS

Kai Lietuvoje buvo baudžiava, tai žmonės sakydavo: nueisi į dvarą — gausi mušti, o nenuėsi — gausi pylos už tai, kad nenuėjai. Šiaip ar taip, — nuo pono biznino neišsėsi.

Amerikoje dabar panašiai kalbama apie rūkymą: įprasi rūkyti — daug kaštus, jei norėsi atprasti — taip pat kaštus. Šiaip ar taip, biznieriui turės pelno.

Tabako pramonė daro milijoninius pelnus iš cigarečių ir cigarų, kurie nueina dūmais. Bet parduodami vaisiai nuo rūkymo taip pat kainuoja milijonus dolerių.

Sakoma, kad tos pačios tabako kompanijos, kurios gamina ir reklamuoja savo rūkalus, gamina ir vaistus, kurie atpratina nuo rūkymo. Vadinas, jeigu nepirksi mūsų cigarečių, tai pirk mūsų vaistus, kad galėtum nuo rūkymo atprasti.

Tokie vaistai reklamuojami televizijoje ir pardavinėjami vaistinėse. Nežinodami tokio preparato paketėlis kainuoja \$3.00. Kad noras rūkyti praeitų, patariama vartoti tuos vaistus 4 savaites. Tai kainuos apie \$20. Tačiau nėra garantijos, kad žmogus nuo rūkymo "išsigydys".

Amerikos biznyje yra priimta vilioti pirkėjus klaidinančiu šūkiu: pirk — sutaupysi pinigų! Niekad nepasakys, kad pirkdamas turėsi pinigų išleisti. Ne, visada — sutaupysi! You save money!

Tas apgaulingas "save money" vartojamas ir siūlant vaistus prieš rūkymą. Tai kas, girdi, kad išleisi \$20. Pirk ir "suseivysi" pinigų. Tik pagalvok, kiek pinigų sudegina cigaretės! Perkant ir surūkant kasdien po 3 pakus, kai dabar politikieriai beveik kasdien kelia ant jų vis daugiau mokesčių, per metus atsieina apie \$450. O jeigu rūko ne vieną vyras, bet padeda ir žmona, o jeigu neblogai dumia ir duktė, tai per metus išrūks ta dūmais apie \$1,000!

Žiūrint iš šitos pusės, žinoma, \$20 būtų nedaug, jeigu už tiek būtų galima nuo rūkymo atprasti. Be to, ir gyvybės apdrauda kainuoja pigiau, kai žmogus nerūko.

Tačiau yra apskaičiuota, kad iš 7 milijonų rūkytojų, kurie vartoja vaistus nuo rūkymo, tik vienas iš keturių pasiseka, to papročio atskratyti. Ir tie "ligoniai", kurie stengiasi nuo rūkymo išsigdyti, per metus Amerikoje išleidžia dešimtis milijonų dolerių už "no smoking" vaistus, jeigu juos galima vaistais vadinti. Jie gaminami ir siūlomi visokių saldinių formoje. Be to, yra leidžiamos ir pardavinėjamos įvairios "stop smoking" brošiūros.

JAV Public Health Service sako, kad visų šios šalies rūkytojų 56 nuosimčiai

Viršuje — vaikai nuo kelio C-1 Revere, Mass., rankioja žuvis po sunkvežimių trafiko nelaimės. Mat, iš prieky važiuosio sunkvežimio pradėjo byrėti ant kelio jo vežamos žuvis, ant kurių paslydo paskui skubėję kiti keturi sunkvežimiai ir visi susidūrė, išdrabstydami savo prekes, kaip tai regime apatiniam vaizde.

bando ar bandė visokiais būdais nuo rūkymo atsikratyti, bet, kaip sakėm, iš keturių tik vienas pasiseka "išsigydyti".

Kova su rūkymu eina jau penktus metus, ir pereitais metais cigarečių gamyba nukrito jau 4.8 milijonų; vis dėlto dabartiniu laiku pagaminama ir suvartojama per metus 523 milijonai cigarečių.

PUSANTROS MYLIOS LEDO STORUMAS

Iš Washingtono pranešama, kad Amerikos mokslininkams pavyko išgręžti Antarktikos ledyne pusantros mylios gylio skylę. Skylių skersmuo esąs 6 colių.

Iki šiol niekas nebuvo tokios gilumos ledyne pasiekęs.

Ieško

PAIEŠKOJIMAS

Ieškomi Jurgis ir Elzbieta (George ir Elizabeth) Zakariai, gyvenę 3507 Jefferson Street, Omaha, Nebraska.

Paieško Elzbitos brolis Juozas.

Jie patys arba kas apie juos ką žino maloniai prašomi pranešti "Keleivio" administracijai.

Sesuo Liuda Stulpinė ieško brolio Antano Damulio iš Papiļės parapijos, Žilijų kaimo, gyvenusio Scranton, Penn. Rašyti:

Lithuania, Akmenės rajonas, Papiļės miestas, Tarygų gatvė, Liuda Stulpinė

Vedybos

Tikra našlė vedybų tikslu nori susipažinti su gyvenimo draugu nuo 54 iki 60 metų amžiaus. Gimusi 1914 m. liepos mėn. s. Vidutinio ūgio. Ramaus būdo, darbšti, švari ir protinga. Neseniai atvykusi iš Europos.

Su pirmuoju liūku prašau pasakyti ir gimimo datą. Rašyti: P. O. Box 533,

Hartford Main Post Office, Hartford, Conn. 06101.

RADIJO PROGRAMA

Seniausią Lietuvių Radijo Programą Naujojo Anelino stoties WLYN, 1360 ki locikly ir iš stoties FM 101.7 mc. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. diena. Perduodama: Vėliausio pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunama ir Keleivis.

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimui, jaučiant nuovargį. REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbėti. Užtikrinam pasėkmes, arba grąžiname pinigus. Sigykite \$5, gausite vaistus su nurodymais.

ROYAL PRODUCTS North Sta., P.O. Box 9112 Newark, N.J. 07105

PIGIAUSIA IR GERIAUSIA DOVANA!

Dovanokite savo draugams ir bičiuliams metinę Keleivio prenumeratą. Jums atsieis tik \$5, o tas, kuriam ji bus dovanota, per metus kas savaitę gaudamas Keleivį, jus tikrai atsimina.

GERA PROGA Zymiai papiginta galima gauti įsigyti įdomius prel. J. K. Končiaus atsiminimus iš Balfo veiklos. Knyga tinka ir dovanoms, gražiai išleista, daug paveikslų, 404 psl., kietais viršeliais kainą \$4 (buvo \$6), minkštais \$3 (buvo \$5).

JUK NETURITE? Petronėlės Orintaitės eilėliuotos apysakos "Teofilė nuo Krašantės". Keleivio administracijoje ją galite gauti už \$2.00.

Ką tik gavome:

Išgyskite ką tik gautas įdomias knygas:

Draugas don Camillo, idomūs klebono ir vietinės komunistų partijos sekretoriaus pasikalbėjimai, 216 psl., kaina \$3.

Aukšiniai rageliai, Prano Naujokaicio eilėraščiai, 64 psl., kaina \$2.

Ošiančios pušys, Halinos Didžiulytės - Mošinskienės 17 trumpų vaizdelių - apybraižų, 176 psl., kaina \$2.50.

Prisikėlimas, romanas, parašė Alė Rūta, 205 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

Nužemintųjų generacija, egzilio pasaulėjautos eskizai, parašė Vytautas Kavolis, 77 psl., kaina \$2.

Varpas nr. 8, 206 psl., kaina \$2.50.

Ar skaitei šias knygas?

Asmenų, dievybių ir didvyrių VARDYNAS, paruosė Anis Rūkas, 89 puslapiai, kaina \$3.00.

Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai, savanorio Antano Sukio atsiminimai iš nepriklausomybės kovų, 376 psl., kaina \$3.00.

Per giedrą į audrą, Mykolo Vaitkaus 1909-1918 m. atsiminimų IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais novelės, 156 psl., kaina kietais viršeliais \$2.50.

Inicialai po tiltu, A. Tulio \$3.75.

NULAUZTA ŠAKA, trijų vaizdelių pynė, parašė Stasė Varagaitė-Petersonienė, 81 psl., kaina \$2.

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. Parašė J. Augustaitis, 154 psl., kaina \$1.50.

LIETUVIAIS ESAME MES

GIME, lietuvių dainynas 100 dainų su gaidom dainavimui ir pianinui sudarė Juozas Zilevičius, kaina \$4.50.

SVENTADIENIS UZ MISTO, Mariaus Katiliškio 17 novelių, kaina \$5.00.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kietai viršeliai, kaina \$3.50.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jono K. Kario, 225 psl., kaina \$5.

RASTAI — STRAIPSNIAI ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžius, 246 puslapiai, kaina \$3.00.

Amerikos lietuvių politika, parašė dr. K. Sidlauskas, įvadas dr. P. Grigaičio, kaina \$1.50.

LAUMIŲ JUOSTA, Broniaus Railos akimirksnių kronikų I dalis, straipsnių rinkinys, 348 psl., kaina \$3.00.

Aidas tarp dangoraižių, romanas, parašė D. Nendrė, 365 psl., kaina \$5.

Asmenų, dievybių ir didvyrių VARDYNAS, surinko Anis Rūkas, 89 psl., kaina \$3.00.

PIGI, BET VERTINGA DOVANA

Tai H. Tautvaišienės išgyvenimų vergų stovykloje Sibire aprašymas anglų kalba "The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra", 112 psl., kaina \$1.75.

Lietuvių kalba ta knyga jau išparduota. Ji labai tinka dovanoti kitataučiams.

Ekskursija į Lietuvą

vyksta

TAALIEKŲ DIENA

Norint prie šios grupės prisijungti, patartina registruotis dabar.

Vietų skaičius ribotas — n e s i v e l u o k i

Ekskursijos ir registracijos reikalu kreiptis į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

390 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

SUSIVIENIJIMAS

SLA

LIETUVIŲ
AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiausia kaip SEPTYNIS MILIJONUS dolerių nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes, SUSIVIENIJIMAS veičio pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuvių klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudos mokesčiai \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir idomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite idomių skaitytojų laiškus skyriu, kuriame laukiame abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visišiems svarbia problemą.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų lietuvių laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, ypač atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas: 7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

BUVO \$4, DABAR TIK \$2

Lietuvių išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Šią 500 puslapių gausiai iliustruotą knygą dabar galite gauti už \$2, iki šiol ji kainavo \$4.

Ką toje knygoje rasite? Labai daug. Petronėlės JAV, Kanados ir Pietų Amerikos lietuvių išeivijos istoriją. Jeje rasite, kada ir kaip ta išeivija prasidėjo; aprašytas jos organizacijos, jos spauda, jos veikėjus, jos santykius su Lietuva ir kt.

Kitos tokios knygos neturime.

Knyga parašyta lengva kalba, kiekvieno ji lengvai skaitoma. Tad paskubėkite ją įsigyti.

Pinigus siųskite:

KELEIVIS
636 Broadway
So. Boston, Mass. 02127

Vietinės žinios

Vos nežuvo J. Tumavičienė

Kaip žinome, birželio 22 d. bostoniškiai rengia įžymiajai visuomenės veikėjai Jadvygai Tumavičienei pagerbti banketą. ruošiasi jai padėkoti už ilgų metų veiklą ir daugybę nuveiktų didelių darbų, o čia pat — netikėta nelaimė būtų nutraukusi jos gyvybę.

Pasirodo, praeitą šeštadienį 3 val. popiet J. Tumavičienės namų rūryje įvyko sprogimas, ir užsidegė namai. Laimė, kad tenai gyvenę studentai greitai susiorientavo ir J. Tumavičienę išnešė iš liepsnų ir dūmų, kur ji būtų tuoj užtroškusi, nes dėl sunkios artričio ligos pati sunkiai begali judėti.

Namui gaisras padarė a-

pie 8,000 dol. nuostolių, bet vistiek tenka džiaugtis, kad mūsų gerbiama visuomenininkei pavyko išsigelbėti.

Algis K. Mockus baigė mokslo cum laude

Suffolk universiteto biuletenis praneša, kad šiemet šio universiteto biznio administracijos mokslus cum laude baigė gaudamas bakalaurų laipsnį Algis K. Mockus, žinomų So. Bostono lietuvių kolonijos narių Kazio ir Marijos Mockų sūnus.

Algis K. Mockus buvo dekanų gabiųjų studentų sąrašo ir gavo stipendiją.

Sveikiname jaunąjį akademiką

Dr. S. Mačiulis įrašytas į Lietuvų Fondą

Dr. Stanislovas Mačiulis buvo vienas iškiliausių gydytojų Lietuvoje. Jis yra daug prisidėjęs prie atsistatymo Lietuvos kūrbinio darbo. Aktingai reikėsi visuomeninėje veikloje, priklausė medikų korp. Fraternitas Lithuaniae, rašė "Medicinoje" ir kituose žurnaluose medicinos klausimais. Jo iniciatyva ir pastangomis Panevėžyje buvo pastatyta 500 lovų ligoninė, kuri dėl II-jo pasaulinio karo ir rusų okupacijos nebuvo galutinai užbaigta.

Dr. S. Mačiulis gimęs 1903 m. vasario 9 d. Bimbu kaimė, Panemunėlio vals. Rokiškio apskr. Baigęs 1914 m. Sialūių berniukų gimnaziją ir 1919 Rusijos Karo Medicinos akademiją. Petrapily išlaikė chirurgo specialisto egzaminus ir dirbo chirurginėje ligoninėje, būda-

mas prof. Fiodorovo asistencijos daktaro laipsnį.

Dr. S. Mačiulis, kaip ir tūkstančiai kitų lietuvių, buvo rusų komunistų nužudytas. 1941 m. birželio 26 d. dr. Mačiuliui operuojant ligonį, į operacinę įsiveržė enkavedistai ir jį išsivedę sušaudė.

Vanda Mačiulienė paaugojo 100 dolerių ir savo vyrą dr. S. Mačiulį įamžino Lietuvų Fonde.

LF Bostono Vajaus Komiteto... Jis buvo pakviestas į Kazanės universitetą dėti chirurgiją, bet 1922 m. grįžo į Lietuvą ir čia dirbo 6-jo pėst. pulko jaunesnįoju, o vėliau 9-jo pulko vyr. gydytoju.

Išėjęs atsargon, po įvairių kitų gydytojų pareigų 1930 m. jau buvo Panevėžio apskr. ligoninės direktorium ir chirurgijos skyriaus vedėju, gilinodamas studijas Vienoje ir Bu-

dapešte ir 1937 m. Vyt. Didžiojo universitete gavo medicinos daktaro laipsnį. Vandai Mačiulienė už auką Lietuvų Fondui.

Vajaus Komitetas

Petras Ausiejus grįžo namo

Po sunkios operacijos Carney ligoninėje, ten kiek sustiprėjęs, Petras Ausiejus jau grįžo ir sveiksta namie. Kol visiškai atsigaus, dar reikės ilgesnio laiko.

Audra po karčių

Po kelių karštų ir drėgnų dienų, praeitą sekmadienį kaikiuriose Massachusetts vietovėse slautė didelė audra, ir staigus lietus užliejo kelius, o susitelkęs vanduo užsėmė rūsius. Kaikur padaryta nemažų medžiaginių nuostolių.

Su giliu liūdesiu prisimename, kad jau vieneri metai praslinko, kai 1968 m. birželio 22 d. mirė mūsų mylimas vyras ir brolis

JONAS BUIVYDAS.

Grįždami prie jo mintimis, su skaudančiomis širdimis šiandien širdį mūsų ramiai, mūsų Brangusis, Royal Pals "Mindaugas" Giedras kapitonas! Jūsų žmona Antoinette, Buivydienė Sesuo Antonina Babravičienė

Riviera Beach, Fla.

Naujai atidaryta

UTENIŲ nekilnojamojo turto pirkimo—pardavimo tarpininkavimo ir butų nuomavimo įstaiga

A.B.U. Realty, Apartments for Rent,

esanti 507 E. Broadway, So. Boston, Mass. Telef. 269-6198

Įstaiga atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. popiet

Klientų patogumui ji yra atidaryta ir sekmadieniais nuo 1 val. iki 4 val. popiet.

Žiūrėkite, ką jūsų "senos mados" šeimos bankas duoda

- Nuo įdėjimo dienos
- Be įspėjimo iš anksto
- Kas mėnuo priskaitoma
- Už visus indėlius moka

dabar
5 1/4 %

- Pilnas draudimas — Bankas veikia 105-tuosius metus
- Nuomėdai nurašomi nuo Mass. mokesčių

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass.

Skambinkite 268-2500

sąskaitai atidaryti nuo 8 val. ryto iki 5 val. popiet šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šallina ir adv. Jonas Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) virš \$132,000,000

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę. Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

182 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., šiekvieną savaitdienį ir sekm.

Dažai ir Taisai

Namui iš lauko ir viduje. Lapidus popierius ir taisai. Naudoju tik geriausių medžiagų.

JONAS STARINSKAS
230 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-8864

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popieriaus Siuvenai
Stiklas Langams
Visokie reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokie reikmenys daiktams

Telefonas: AN 8-2806

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

J. P. DINIS OPTOMETRISTAS

Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Vakarašis iš anksto susitarus
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

DRAUDIMO AGENTORA

Atlieka įvairių rūšių draudimus
Kreiptis adresu:
BRONIS KONTRIM

598 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1701

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
321 County Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

Parduoda

Parduodamas 2 seimų 16 kambarių namas. Abu butai apšildomi aliejum atskirai.

Kreiptis telefonu 268-5114
nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro. (25)

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTĖ)
OPTOMETRISTE

Valandos: nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Tretadieniais—uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Ketvirtis & Co.

JEWELERS

Lakrodižiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Respektingai taisome lakrodižius

Siūdos, papuošalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel. AN 8-4649

ISNUOMOJAMAS BUTAS

So. Boston City Point rajone išnuomojamas naujai atremontuotas 5 kambarių butas 3 aukšte.

Klausti telefonu AN 8-5844
nuo 2 iki 8 val. po pietų. (25)

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siunčia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ

ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir

garantuotas

Atidaryta darbo dienomis

nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

o šeštadieniais

nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

331 W. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-0068

Vedėjas J. Vaičiūti.

Reikalingas darbininkas

prie namų išorės dažymo darbų vasaros metu.

Kreiptis telefonu CO 5-5854 po 5 val. vakaro.

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtoje salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikviesiti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokie papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigų ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (akarytes, lietaisius, meztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus be papildomo mokesčio siųskite savo giminiams tik per

Podarogits Inc. skyrių
Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9—5
Ketvirtadieniais 9—7
Šeštadieniais 8—12

390 W. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,

Worcester, Mass. 01604

Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siun-

čiam įvairius siuntinius į Lietu-

vą ir kitas Rusijos valdomas plotus! Siuntiniai sudaromi iš

vietinės gamybos medžiagų, ap-

avo, maisto ir pramonės gami-

nių. Turime vietoje įvairių vie-

tinės gamybos ir importuotų

prekių iš kitų kraštų visai žemo

mis kainomis. Be to, siunčia-

me lietuviškus patarnau-

jama greitai ir sąžiningai. Siun-

tiniai nuveina greitai ir

tvarkingai.

Čia galima gauti įvairia-

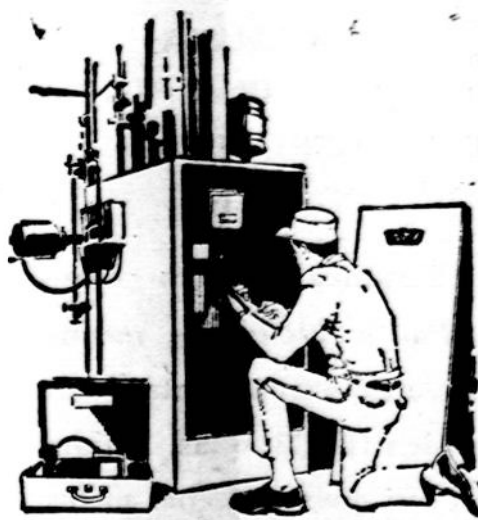
sių importuotų ir vietinės

gamybos medžiagų ir kitų

daiktų, tinkamų Lietuvai, labai žemois kainomis.

Vedėja B. Svickienė

Tai veltui

Mums ištyrus jūsų alyva šildymo įrengimą dabar, gali jums sutaupyti pinigų per visą žiemą!

Mūsų veltui atliktas jūsų šildymo alyva sistemos ištyrimas gali pasakyti, kas reikalinga, kad ji žiemą veiktų taupiai ir efektingai. Gal reikia išvalyti, pritaikyti ar mažas dalis pakeisti? O gal norėsite jūsų burnerį pagerinti Texaco's Flame Boosteriu, nauju moksliniu liepsnai kontroliuoti prietaisu, kuris burnerio veiksmingumą gali padidinti iki 42%. Mes rūpestingai atliekame tą darbą. Tuoj mus pašaukite.

FORTUNA FUEL Co.

487 Washington Street

Dorchester, Mass. 02124.

24 valandų patarnavimas

GE 6 1204

